

Dane & Fakty

PNWM 2009 w liczbach i wykresach

Warszawa / Poczdam, grudzień 2010

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I	4
1. INFORMACJE OGÓLNE	4
2. OBSZARY WSPIERANIA PNWM	4
3. TRYB PRYZNAWANIA DOTACJI	5
4. TRYB OPRACOWYWANIA WNIOSKÓW	6
5. KRYTERIA PRYZNAWANIA DOTACJI PNWM	7
6. RODZAJE DOTACJI	8
1. Dofinansowanie wg stawek zryczałtowanych	8
2. Dofinansowanie do pełnej kwoty	10
3. Finansowanie całości kosztów	10
CZĘŚĆ II.....	11
1. PROJEKTY W LICZBACH	14
2. UCZESTNICY W LICZBACH.....	18
3. LICZBA OSOBODNI.....	20
4. CZAS TRWANIA PROJEKTÓW.....	22
5. LICZBA PROJEKTÓW WG KRAJÓW ZWIĄZKOWYCH I WOJEWÓDZTW	23
Statystyka zbiorcza - projekty w Niemczech 2009	23
Statystyka zbiorcza - projekty w Niemczech 2008	23
Statystyka zbiorcza - projekty w Polsce 2009	24
Statystyka zbiorcza - projekty w Polsce 2008	24
Wymiana pozaszkolna w Niemczech 2009	26
Wymiana pozaszkolna w Niemczech 2008	26
Wymiana pozaszkolna w Polsce 2009	27
Wymiana pozaszkolna w Polsce 2008	27
Wymiana szkolna w Niemczech 2009	28
Wymiana szkolna w Niemczech 2008	28
Wymiana szkolna w Polsce 2009	29
Wymiana szkolna w Polsce 2008	29
Statystyka zbiorcza - projekty i młodzież w Niemczech 2009	31
Statystyka zbiorcza - projekty i młodzież w Polsce 2009	31

6. PROJEKTY W REGIONIE PRZYGRANICZNYM	33
Statystyka zbiorcza - projekty w Niemczech (pogranicze) 2009	33
Statystyka zbiorcza - projekty w Polsce (pogranicze) 2009	33
Wymiana pozaszkolna w Niemczech (pogranicze) 2009	33
Wymiana pozaszkolna w Polsce (pogranicze) 2009	33
Wymiana szkolna w Niemczech (pogranicze) 2009	34
Wymiana szkolna w Polsce (pogranicze) 2009	34
7. BENEFICJENCI CZYLI AKTYWNE PODMIOTY	35
8. LICZBA PROJEKTÓW W MIESIĄCACH	37
9. PRAKTYKI I HOSPITACJE POWYŻEJ 28 DNI	38
10. PROJEKTY TRÓJSTRONNE	39
11. BUDŻET WSPIERANIA	41

Część I

Dane & Fakty

– zasady wspierania

1. Informacje ogólne

PNWM wspiera we wszystkich dziedzinach i na wszystkich płaszczyznach wymianę młodzieży, a także wspólne projekty i współpracę organizacji młodzieżowych, szkół oraz instytucji a także organizacji zajmujących się wymianą młodzieży, łącznie z kształceniem specjalistów w tej dziedzinie.

Szczegółowe zasady i rodzaje przyznawania dotacji określają Wytyczne wspierania PNWM, które dostępne są na stronie internetowej PNWM oraz w wydaniu książkowym. O wszelkich zmianach w Wytycznych, które wymagają każdorazowo zatwierdzenia przez Radę Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, jednostki centralne i opinia publiczna informowani są na bieżąco.

PNWM wspiera:

- spotkania młodych Polaków i Niemców oraz spotkania z udziałem młodzieży z kraju trzeciego, które odbywają się na terenie Polski i Niemiec,
- praktyki zawodowe dla Polaków w Niemczech i Niemców w Polsce,
- imprezy dokształcające dla uczestników i organizatorów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży,
- podróże do miejsc pamięci,
- publikacje, media itp. służące celom PNWM.

PNWM nie może wspierać:

- studiów i projektów wymiany naukowej,
- projektów, służących celom komercyjnym lub głównie wypoczynkowi i turystyce,
- przedsięwzięć budowlanych,
- spotkań wielostronnych.

2. Obszary wspierania PNWM

Z uwagi na charakter projektów i podmiotów w obszarze wspierania PNWM zostały wyodrębnione dwie podstawowe grupy: pozaszkolna wymiana młodzieży (w tym wymiana sportowa) i szkolna wymiana młodzieży. Biuro w Poczdamie odpowiedzialne jest za wspieranie projektów z zakresu pozaszkolnej wymiany młodzieży, a biuro w Warszawie – za

wspieranie projektów szkolnych. Oznacza to, że każde biuro PNWM wspiera wnioskodawców z Polski i Niemiec, nie tylko podmioty z własnego kraju. Oba biura przyznają dotację w obu walutach.

biuro w Poczdamie	biuro w Warszawie
➤ projekty wymiany pozaszkolnej	➤ projekty wymiany szkolnej

Do 2009 r. biuro w Warszawie było odpowiedzialne również za wymianę sportową.

Czasami trudno jest określić, czy dany projekt należy do wymiany szkolnej czy pozaszkolnej, na przykład wówczas, gdy jednym z partnerów projektu jest szkoła a drugim organizacja młodzieżowa. Stąd też PNWM przyjęła zasadę (zob. Wytyczne pkt C 0), że projekt uważa się za szkolny, jeżeli przynajmniej podmiot niemiecki jest szkołą, w projekcie uczestniczy młodzież szkolna a nauczyciele pełnią w spotkaniu rolę opiekunów.

We wspieraniu polsko-niemieckich projektów wymiany szkolnej zastosowanie ma dodatkowo szczególne uregulowanie dla szkół niemieckich, przedstawione w następnym punkcie niniejszej publikacji.

3. Tryb przyznawania dotacji

Dotacje PNWM przyznawane są wyłącznie w formie dofinansowania do projektów. W każdym projekcie uczestniczy z reguły podmiot polski i niemiecki, będący w zależności od miejsca realizacji projektu gospodarzem lub gościem. Obaj partnerzy są wspólnie odpowiedzialni za budżet projektu. Stąd po zaplanowaniu wydatków na projekt, razem składają wspólny wniosek o dotację PNWM.

Formularz wniosku składa się z dwóch części: jedną wypełniają gospodarze wnoszący o dotację do kosztów programu, drugą – goście, wnoszący o dotację do kosztów podróży.

PROJEKT	
gospodarze	goście
• dotacja do kosztów programu ¹	• dotacja do kosztów podróży dla uczestników z drugiego kraju

¹ składowe dotacji do kosztów programu zostaną szczegółowo przedstawione w dalszej części wprowadzenia.

A zatem całkowita dotacja PNWM przyznana na realizację jednego projektu jest z reguły sumą dwóch dotacji – zawsze jednej w euro, drugiej w złotych (w zależności od kraju wnioskodawcy) – przyznawanych „gospodarzom” i „gościom” projektu.

W myśl tej zasady przy projektach realizowanych w Niemczech:

- strona polska otrzymuje dotację do kosztów podróży w PLN,

- strona niemiecka otrzymuje dotację do kosztów programu dla obu grup w EUR*, i odwrotnie w przypadku projektów realizowanych w Polsce:

- strona polska otrzymuje dotację do kosztów programu dla obu grup w PLN,

- strona niemiecka otrzymuje dotację do kosztów podróży w EUR*.

* Szczególne uregulowanie dla szkół niemieckich:

Niemieckie kraje związkowe, w których gestii pozostaje szkolnictwo w Niemczech, nie przekazały PNWM kompetencji wspierania uczniów i nauczycieli niemieckich. W związku z tym PNWM nie może przyznawać niemieckim uczestnikom wymiany szkolnej:

- dotacji do kosztów programu – dot. projektów w Niemczech

- dotacji do kosztów podróży – dot. projektów w Polsce.

4. Tryb opracowywania wniosków

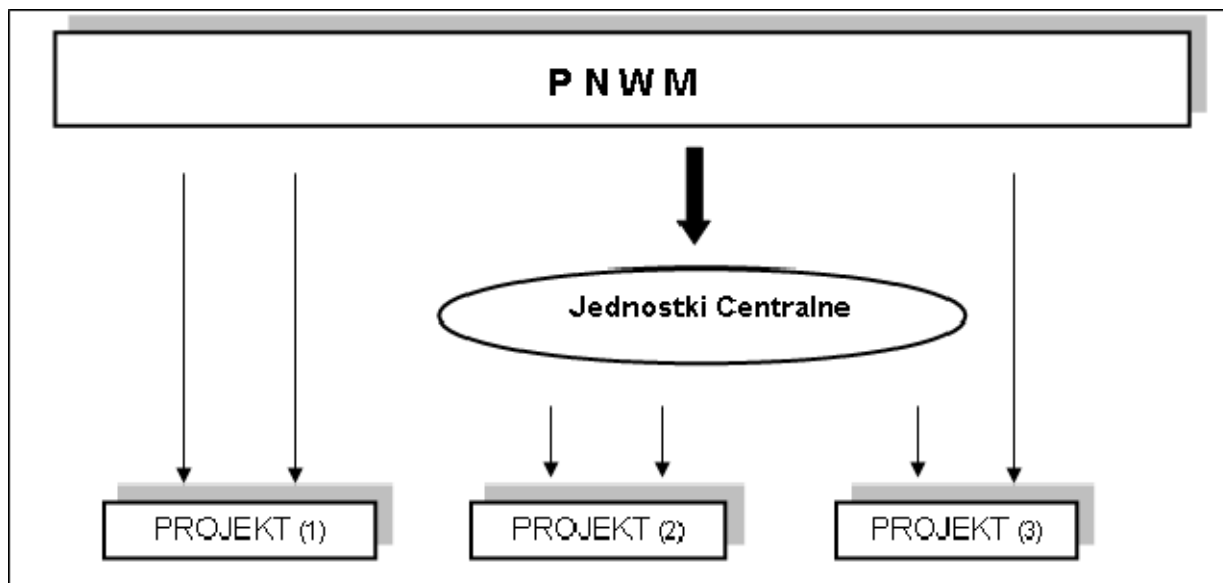
Istnieją trzy tryby opracowywania wniosków o dotację PNWM:

1. tryb pojedynczy – obaj wnioskodawcy nie należą do żadnej jednostki centralnej i ich wnioski opracowywane są bezpośrednio przez biuro PNWM,
2. tryb centralny – obaj wnioskodawcy przypisani są do swojej organizacji nadrzędnej, która posiada status jednostki centralnej PNWM i jest odpowiedzialna za opracowanie wniosków, składanych przez podległe jej podmioty,

Zgodnie z Wytycznymi wspierania (B i C 4.4.1) jednostki centralne to organizacje nadrzędne lub uprawnione do reprezentacji wielu wnioskodawców indywidualnych oraz instytucje o strukturach regionalnych i podmioty o szczególnym znaczeniu, które otrzymały od PNWM status jednostki centralnej.

Muszą one posiadać osobowość prawną lub być przyporządkowane jednej osobie prawnej. W załączeniu do tego dokumentu znajduje się wykaz wszystkich jednostek centralnych PNWM.

3. tryb mieszany – jeden z wnioskodawców przypisany jest do jednostki centralnej (por. pkt 2), a drugi wnioskuje bezpośrednio w PNWM (por. pkt.1).

W wymianie pozaszkolnej przeważają projekty opracowywane przez jednostki centralne. Wynika to ze struktury organizacji młodzieżowych w obu krajach, gdzie mniejsze podmioty przyporządkowane są jednostkom nadrzędnym w ramach tej samej organizacji (np. organizacje harcerskie, Niemiecka Młodzież Sportowa (DSJ – Deutsche Sportjugend)) lub innym organizacjom dachowym o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym.

W wymianie szkolnej występuje mniej jednostek centralnych, stąd większość wniosków opracowywana jest w trybie pojedynczym. Jednostki centralne wymiany szkolnej mają najczęściej charakter regionalny (euroregiony, niektóre niemieckie kraje związkowe). Wyjątek stanowią szkoły katolickie, które w Polsce przynależą do jednostki centralnej Stowarzyszenie Chrześcijańskich Dzieł Wychowania (SChDW), a w Niemczech do Wspólnoty Roboczej Katolicko-Socjalnych Dzieł Wychowania (AKSB – Arbeitsgemeinschaft katholisch-sozialer Bildungswerke).

Międzynarodowe Domy Spotkań Młodzieży posiadające status jednostki centralnej PNWM występują zasadniczo o dotację zarówno do projektów szkolnych jak i pozaszkolnych, które są realizowane w ich placówce.

5. Kryteria przyznawania dotacji PNWM

Kryteria merytoryczne:

1. Planowany projekt powinien posiadać charakter spotkania młodzieży oraz urzeczywistniać – poprzez realizację założeń pedagogicznych – ideę wymiany międzykulturowej. Uczestników należy zachęcać i stworzyć im warunki do samodzielnego poznawania młodzieży z kraju sąsiada, do nawiązywania i utrzymywania kontaktów.
2. Założenia projektu muszą odpowiadać celom PNWM i powinny gwarantować aktywny udział młodzieży w jego przygotowaniu, realizacji i podsumowaniu.

3. Projekt powinien być zaplanowany i zrealizowany wspólnie przez partnerów z Polski i Niemiec. Wyjątkowe uregulowanie obejmuje podróże do miejsc pamięci, wydanie publikacji itp. – przedsięwzięcia realizowane bez udziału partnera.
4. Osoby odpowiedzialne za projekt powinny posiadać kwalifikacje i kompetencje do kierowania projektem międzykulturowym.

Kryteria formalne:

1. Spotkanie musi obejmować co najmniej cztery i maksymalnie 28 dni programu. Wyjątek stanowią jedynie spotkania w obszarze przygranicznym, trwające krócej niż cztery dni, a także praktyki i hospitacje, które mogą trwać do trzech miesięcy.
2. Wiek uczestników spotkania powinien zawierać się w przedziale od 12 do 26 roku życia. Dopuszczalny jest udział młodszych uczestników w projektach w obszarze przygranicznym i w innych uzasadnionych przypadkach.
3. Liczba opiekunów powinna pozostawać w odpowiedniej proporcji do liczby uczestników.
4. Liczba uczestników z obu krajów powinna być zrównoważona.
5. Wniosek o dotację powinien wpłynąć do biura PNWM nie później niż trzy miesiące przed rozpoczęciem projektu.

Wytyczne wspierania PNWM nie ograniczają liczby projektów, o których dofinansowanie może w ciągu roku wnioskować jedno partnerstwo polsko-niemieckie.

Ponadto PNWM – w odróżnieniu od wielu innych instytucji czy fundacji wspierających projekty – nie prowadzi postępowania konkursowego ani nie odrzuca wniosków, które są błędnie lub niekompletnie wypełnione przez wnioskodawcę. W takich przypadkach wnioskodawca proszony jest – często niejednokrotnie – o korektę lub uzupełnienie wniosku. W ten sposób PNWM wychodzi naprzeciw wnioskodawcom i ułatwia im dostęp do środków przeznaczonych na wspieranie projektów wymiany, a tym samym sprzyja powstawaniu i realizacji nowych inicjatyw w obrębie polsko-niemieckiej wymiany młodzieży.

6. Rodzaje dotacji

Zgodnie z Wytycznymi wspierania PNWM może dofinansować projekt polsko-niemiecki, który spełnia wymienione powyżej kryteria formalne i merytoryczne, według następujących zasad:

1. Dofinansowanie wg stawek zryczałtowanych

Jest to najczęściej stosowana przez PNWM forma dofinansowania projektu zarówno w trybie pojedynczym, centralnym jak i mieszanym. Maksymalną wysokość stawek zryczałtowanych w euro dla wnioskodawców niemieckich i w złotych dla wnioskodawców polskich, a także ich rodzaj określają Wytyczne wspierania (punkty B 3.2.1 / C 3.1.2.1).

Należy w tym miejscu podkreślić, że dotacje PNWM nie pokrywają w całości kosztów projektu, stanowią jedynie jego częściowe dofinansowanie. Podmioty muszą w każdym przypadku pozyskiwać dodatkowe środki finansowania.

Gospodarze projektu mogą wnioskować o dotację do kosztów programu. Wysokość dotacji wnioskodawca może obliczyć na podstawie poniższej tabeli, która określa poszczególne składowe dotacji do kosztów programu oraz maksymalną wysokość obowiązujących stawek zryczałtowanych:

Dotacje do kosztów programu (od 01.01.2007)	maksymalna stawka na osobodzień	
	PLN	EUR
Zakwaterowanie u rodzin	40,-	12,-
Zakwaterowanie w schronisku, internacie, pod namiotem, w hotelu	60,-	18,-
Zakwaterowanie w placówce kształceniowej	100,-	30,-
Pośrednik językowy	140,-	50,-
Zakwaterowania podczas programu specjalistycznego	110,-	36,-
Odczyt podczas programu specjalistycznego	140,-	56,-
Ryczałt dzienny dla referentów podczas programu specjalistycznego	700,-	280,-

Wnioskodawca, będący gościem, oblicza maksymalną wysokość dotacji do kosztów podróży, mnożąc liczbę osób wyjeżdżających przez odpowiednią stawkę zryczałtowaną. Zawarte w Wytycznych stawki ryczałtowe dotyczące kosztów podróży uzależnione są od odległości pomiędzy miejscem wyjazdu (z reguły jest to siedziba podmiotu) i miejscem realizacji projektu. Wytyczne PNWM zawierają tabele stawek zryczałtowanych w obu walutach.

Na podstawie liczby wniosków, zgłoszonych do realizacji w danym roku, oraz liczby wniosków dofinansowanych w roku poprzedzającym, PNWM określa przewidywane zapotrzebowanie na środki finansowe. Ponieważ PNWM nie dysponuje wystarczającymi środkami, by móc dofinansować wszystkie wnioski w pełnej wysokości stawek zryczałtowanych, stąd przyznawana dotacja obliczana jest wg określonej stopy procentowej stawek zryczałtowanych. Na początku roku, po porównaniu wysokości zapotrzebowania z możliwościami budżetu wspierania zostaje wyznaczona średnia stopa procentowa, według której oblicza się wysokość przyznawanych stawek w danym roku. PNWM informuje wszystkie jednostki centralne o wysokości średniej stopy procentowej stawek zryczałtowanych na dany rok.

W roku 2009 PNWM przyznawała dotacje do kosztów podróży średnio na poziomie 67% (2008: 60%) stawek zryczałtowanych, a dotację do kosztów programu średnio w wysokości ok. 67% (2008: 65%) stawek zryczałtowanych. Ponieważ stawki zryczałtowane są z założenia pomyślane jedynie jako częściowe dofinansowanie rzeczywistych kosztów, zwiększa się kwota, którą podmioty muszą pozyskać z innych źródeł, co dla wielu wnioskodawców jest dużym problemem.

Przykład: Obliczenie decyzji wstępnej dla jednostki centralnej:

Jednostki centralne składają do PNWM wnioski zbiorcze – zestawienie pojedynczych wniosków swoich podmiotów. Po sprawdzeniu dokumentacji pod względem merytorycznym i formalnym, tj., zgodności z Wytycznymi wspierania PNWM, kompletności dokumentów, jednostki centralne otrzymują decyzję wstępną dla ich wniosku zbiorczego.

Kwota decyzji wstępnej obliczana jest każdego roku na nowo w zależności od liczby wniosków. W ten sposób kwota decyzji wstępnej dla polskiej straży pożarnej wzrosła prawie dwukrotnie od roku 2003, w którym straż została uznana za jednostkę centralną PNWM, do roku 2006 – tak bowiem wzrosła w tym okresie liczba składanych przez nią wniosków spełniających kryteria formalne.

Jednostki centralne rozdzielają przyznaną dotację na pojedyncze wnioski, przejmując za to odpowiedzialność. W ostatnim okresie PNWM przyznawała jednostkom centralnym kwotę w wysokości średnio 70% stawek zryczałtowanych. Jednak jednostki centralne – uwzględniając zapotrzebowanie podmiotu, jego sytuację finansową oraz rodzaj projektu czy wnioskodawcy itp. – mają prawo i zadanie wydać decyzję dla pojedynczego wniosku na poziomie wyższym lub niższym od wyznaczonej stopy procentowej. Jeśli na przykład wnioskodawcą jest placówka kształceniowa, a zatem instytucja, która z reguły nie może liczyć na wkład własny uczestników, jednostka centralna może przyznać dotację w wysokości wyższej niż średnia wyznaczona na dany rok, tzn. zamiast 60% przyznać przykładowo 80%. Jednostka centralna musi jednak wyrównać tę dotację w ramach swojego kontyngentu rocznego, czyli inne podmioty otrzymają wówczas dofinansowanie poniżej 60% stawek zryczałtowanych.

Wystawiając decyzję dla jednostki centralnej, PNWM może odstąpić – w uzasadnionych przypadkach – od wyznaczonej kwoty na poziomie 60% stawek zryczałtowanych. Na przykład projekty realizowane pod namiotem mogą otrzymać nieco pomniejszoną dotację, ponieważ koszty zakwaterowania są w takich przypadkach niższe od noclegów w hotelu, choć dla obu rodzajów zakwaterowania stawki zryczałtowane są takie same. Podobnie projekty organizowane dla szczególnie dużej liczby uczestników są z reguły mniej kosztowne w przeliczeniu na jeden osobodzień. Natomiast imprezy doszkalające, które służą podnoszeniu jakości wymian, są droższe i mogą otrzymać wyższą kwotę dotacji.

2. Dofinansowanie do pełnej kwoty

Ten rodzaj dotacji przyznawany jest sporadycznie, tylko w uzasadnionych, wyjątkowych przypadkach. Dotyczy zazwyczaj projektów polsko-niemieckich, których nie można rozliczyć na podstawie list uczestników jak np.: publikacja, wspólny koncert, wystawa, całoroczny cykl spotkań jednodniowych w obszarze przygranicznym itp. Dotacja do pełnej kwoty przyznawana jest na podstawie przedłożonego planu kosztów i finansowania, który musi uwzględniać wkład własny organizatora, w tym również opłat pobieranych od uczestników (punkty: B 3.1.2.2 / C 3.1.2.2 Wytycznych).

3. Finansowanie całości kosztów

Całkowite pokrycie kosztów projektu możliwe jest tylko w tym jednym wyjątkowym przypadku, gdy dany projekt jest realizowany na zlecenie lub we współpracy z PNWM. Dotacja tego rodzaju może być przyznana np. do projektów kształceniowych dla animatorów wymiany, projektów realizowanych przez trenerów PNWM, a także innych projektów, mających szczególne znaczenie dla rozwoju polsko-niemieckiej wymiany młodzieży (punkty: B 3.1.2.3 / C 3.1.2.3 Wytycznych).

Część II

Dane & Fakty

– PNWM 2009 w liczbach i wykresach

Zasady wspierania przez PNWM są transparentne

Powołana przez Radę Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży w roku 2005 Grupa Robocza ds. Transparencji stwierdziła, że „procedury wspierania PNWM są transparentne i przejrzyste dla bezpośrednio korzystających z nich wnioskodawców i jednostek centralnych, natomiast dla osób trzecich powinny być bardziej transparentne”. Rada PNWM podczas posiedzenia w dniach 8–9 czerwca 2006 roku zatwierdziła propozycje przedłożone przez GR ds. Transparencji, do których należy niniejsze zestawienie „Dane i Fakty”.

„Dane i Fakty“ oparto w tym roku na nowej bazie danych

Poprzednia edycja „Danych i Faktów” została sporządzona jeszcze w oparciu o eksploatowane do 2008 roku stare oprogramowanie referatów wspierania, które miało ograniczone możliwości w zakresie kwerend statystycznych. Nowe oprogramowanie, w którym można zapisywać więcej szczegółów i które umożliwia łatwiejsze, obszerniejsze i bardziej szczegółowe kwerendy statystyczne, zostało zainstalowane we wrześniu 2008 r. Z tego powodu dane za rok 2008 zostały jeszcze w dużej mierze wprowadzone do starego oprogramowania, a następnie przeniesione do nowego. Z tej przyczyny dodatkowe dane, które obecnie są wprowadzane do nowego oprogramowania i umożliwiają poszerzoną analizę statystyczną, za rok 2008 nie są jeszcze dostępne.

W ciągu 2009 roku nowe oprogramowanie było wielokrotnie aktualizowane i rozszerzane. Przykładowo, od lata 2009 roku jednostki centralne mogą online wymieniać z PNWM dane wniosków. Z powodu tych na bieżąco wprowadzanych modyfikacji oprogramowania podczas opracowywania wniosków w 2009 roku nie były jeszcze wypełniane wszystkie te pola danych, które są dostępne obecnie.

Obecna edycja „Danych i Faktów” bazuje zatem na tych danych, które zostały zarejestrowane i poddane analizie w nowym oprogramowaniu, jednak jeszcze bez możliwości pełnego wykorzystania wszystkich nowych narzędzi. Ten stan rzeczy będzie ulegać zmianie w kolejnych edycjach. Aby dysponować bazą porównawczą dla danych za rok 2009, wszystkie wnioski z roku 2008 przeniesione ze starego do nowego oprogramowania zostały post factum uzupełnione o określone dane nie uwzględniane przez stary system. Zabieg ten służył również

kontroli, jak duże są rozbieżności statystyczne pomiędzy rejestracją i analizą danych w starym i nowym oprogramowaniu.

Najważniejsze zmiany wprowadzone w niniejszych „Danych i Faktach”:

- Wnioski „dofinansowane” zamiast „spełniających kryteria formalne”. W starym oprogramowaniu szczegółowa informacja finansowa była dostępna tylko dla tych wniosków, które zostały opracowane bezpośrednio przez PNWM. Wnioski opracowywane przez jednostki centralne były przypisywane do wniosków zbiorczych jednostek centralnych. Sposób rozdysponowania środków PNWM przez jednostkę centralną na poszczególne projekty był wprawdzie do sprawdzenia w aktach, ale nie w oprogramowaniu. Jeśli wniosek „spełniający kryteria formalne” z wniosku zbiorczego jednostki centralnej, został przez nią pominięty przy rozdziale środków – by inne projekty, które jednostka centralna uznała za bardziej warte dofinansowania, mogły dostać wyższy procent stawki zryczałtowanej – nadal widniał w statystyce PNWM, o ile sam podmiot go nie odwołał.
 - Przy kontroli danych za rok 2008 stwierdzono rozbieżność pomiędzy wnioskami „dofinansowanymi” a „spełniającymi kryteria formalne” na poziomie ok. 5%. PNWM nie dysponuje wiedzą, na ile projekty spełniające kryteria formalne, ale niedofinansowane przez PNWM, zostały zrealizowane ze środków własnych podmiotu bądź z dotacji pochodzących z innych źródeł.
 - Nowa statystyka wniosków dofinansowanych przez PNWM dostarcza zatem dokładniejszej informacji odnośnie do wykorzystania dotacji PNWM i nie może być porównywana 1:1 ze starymi statystykami PNWM.
- Wnioski „wycofane” to kategoria występująca obok wniosków odwołanych i odrzuconych. Wnioski wycofane to najczęściej wnioski, które spełniają kryteria formalne, dla których częściowo nawet już wydano wstępną decyzję finansową, które jednak później zostały wycofane przez składające je podmioty. Oznacza to rezygnację z dotacji PNWM, co może być spowodowane np. w przypadku spotkania trójstronnego uzyskaniem wyższego dofinansowania z programu „Młódzież w działaniu” lub zebraniem wystarczających funduszy w inny sposób. PNWM wychodzi z założenia, że te projekty zostały zrealizowane mimo braku dofinansowania ze strony PNWM. Wnioski te nie wchodzą zatem do statystyki wniosków dofinansowanych, ale – jako że zostały złożone i opracowane – są wykazywane w osobnym zestawieniu.
- W rozdziale przedstawiającym statystykę krajów związkowych i województw projekty nie są obecnie przypisywane do siedziby gospodarza, ale do tej miejscowości, która została zgłoszona jako miejsce realizacji programu.
- Zamiast podziału na nowe i stare kraje związkowe oraz Polskę zachodnią, wschodnią i centralną, w przyszłości obok statystyki wszystkich krajów związkowych i województw będą dodatkowo osobno wykazywane projekty w regionie przygranicznym, co odpowiada zapisom Wytucznych wspierania PNWM.

Liczby, które przedstawiono z uwzględnieniem powyższych zmian pełniej i w sposób bardziej zróżnicowany obrazują trendy i strukturę projektów, mapę podmiotów i coraz gęstsza sieć kontaktów,

- Rozdziały:**
1. Projekty w liczbach
 2. Uczestnicy w liczbach
 3. Liczba osobodni
 4. Czas trwania projektów
 5. Liczba projektów wg krajów związkowych / województw
 6. Beneficjenci
 7. Liczba projektów w miesiącach
 8. Praktyki powyżej 28 dni
 9. Projekty trójstronne
 10. Liczba wniosków odrzuconych
 11. Budżet wspierania, porównanie z liczbą wniosków

Dane przedstawione w niniejszym sprawozdaniu pochodzą z dnia 15 października 2010 r.

Zestawienie wszystkich wniosków obejmuje spotkania młodzieży oraz dofinansowane produkty wymiany (np. publikacje). Liczba projektów wg czasu ich trwania lub wg miesięcy odnosi się jedynie do spotkań młodzieży, co powoduje rozbieżność niektórych sum w przedstawionych tabelach.

Ponadto nowe oprogramowanie do opracowywania wniosków zainstalowane we wrześniu 2008 r. umożliwia rejestrację i zestawienie nowych danych, dla których nie ma odniesienia w zestawieniach z lat ubiegłych.

Stąd prosimy Państwa o wyrozumiałość.

1. Projekty w liczbach

Projekty zarejestrowane / erfasste Projekte		2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	w Polsce / in Polen	853	782
	w Niemczech / in Deutschland	1 002	835
	łącznie / gesamt	1 855	1 617
wymiana szkolna / schulischer Austausch	w Polsce / in Polen	959	942
	w Niemczech / in Deutschland	865	857
	łącznie / gesamt	1 824	1 799
łącznie / gesamt		3 679	3 416

Powyższa tabela obejmuje wszystkie wnioski o dofinansowanie w 2009 r., które wpłynęły do PNWM, zostały opracowane i zarejestrowane w bazie danych.

Projekty dofinansowane / geförderte Projekte		2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	w Polsce / in Polen	660	615
	w Niemczech / in Deutschland	746	652
	łącznie / gesamt	1 406	1 267
wymiana szkolna / schulischer Austausch	w Polsce / in Polen	865	792
	w Niemczech / in Deutschland	777	749
	łącznie / gesamt	1 642	1 541
łącznie / gesamt		3 048	2 808

Powyższa tabela obejmuje wszystkie wnioski, które zostały dofinansowane ze środków PNWM.

Projekty odwołane / abgesagte Projekte		2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	w Polsce / in Polen	74	104
	w Niemczech / in Deutschland	122	93
	łącznie / gesamt	196	197
wymiana szkolna / schulischer Austausch	w Polsce / in Polen	38	92
	w Niemczech / in Deutschland	47	80
	łącznie / gesamt	85	172
łącznie / gesamt		281	369

Powyższa tabela obejmuje wszystkie zarejestrowane wnioski, które zostały odwołane przez podmiot. Prawdopodobnie, wbrew pierwotnym planom, te projekty nie zostały zrealizowane.

Projekty odrzucone / abgelehnte Projekte		2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	w Polsce / in Polen	28	10
	w Niemczech / in Deutschland	20	13
	łącznie / gesamt	48	23
wymiana szkolna / schulischer Austausch	w Polsce / in Polen	6	4
	w Niemczech / in Deutschland	2	1
	łącznie / gesamt	8	5
łącznie / gesamt		56	28

Powyższa tabela obejmuje wszystkie zarejestrowane wnioski, które zostały odrzucone przez PNWM lub jednostkę centralną z powodu formalnej niezgodności z Wytycznymi PNWM.

Projekty wycofane / zurückgezogene Projekte		2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	w Polsce / in Polen	91	52
	w Niemczech / in Deutschland	114	76
	łącznie / gesamt	205	128
wymiana szkolna / schulischer Austausch	w Polsce / in Polen	50	4
	w Niemczech / in Deutschland	39	7
	łącznie / gesamt	89	11
łącznie / gesamt		294	139

Powyższa tabela obejmuje wszystkie zarejestrowane wnioski, które zostały wycofane przez podmioty. Prawdopodobnie te projekty zostały zrealizowane, ale przy wsparciu finansowym z innych źródeł.

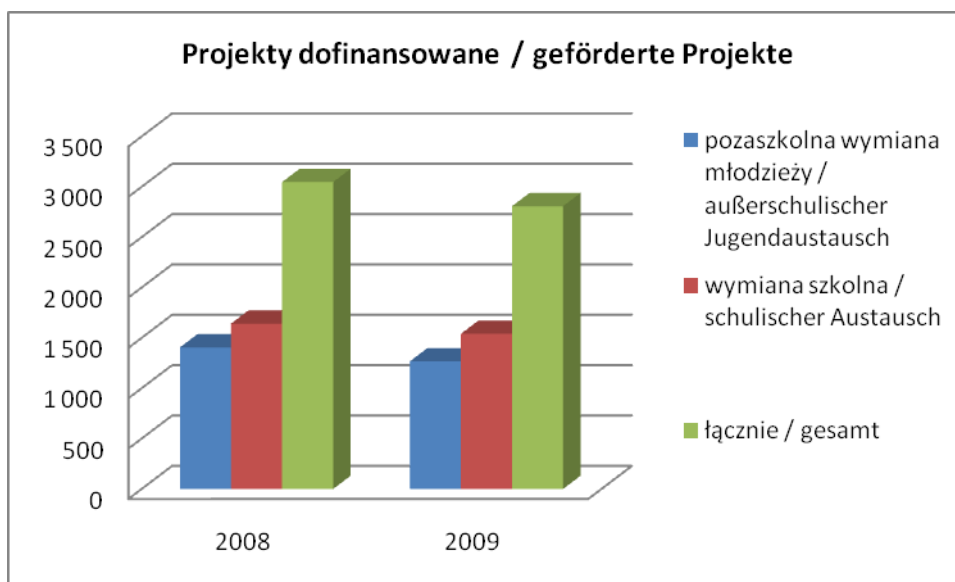
*Projekty na liście oczekujących / Projekte auf der Warteliste	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	2
wymiana szkolna / schulischer Austausch	70
łącznie / gesamt	72

Nadal w Polsce i w Niemczech co dzień rozpoczyna się 4–5 polsko-niemieckich spotkań młodzieży. Zważywszy, że program trwa średnio ok. 7 dni, można powiedzieć, że co dzień w Polsce i w Niemczech trwa ok. 30 spotkań.

Chociaż od pojedynczych podmiotów nie wymaga się, by ich projekty odbywały się na przemian czy też równomiernie w Polsce i w Niemczech, liczba spotkań od lat pozostaje zrównoważona, przy czym w roku 2009 ta równowaga została osiągnięta zarówno w obszarze wymiany szkolnej jak i pozaszkolnej. W latach ubiegłych występowały jeszcze zauważalne różnice (więcej projektów szkolnych w Polsce, więcej pozaszkolnych w Niemczech), które się

wzajemnie znosiły w zestawieniu wszystkich spotkań. PNWM pozytywnie ocenia tę postępującą równowagę.

Liczba zarejestrowanych wniosków spadła w 2009 roku o 7,1% w stosunku do roku poprzedniego, a wniosków dofinansowanych o 7,9%. Spadek ten był wyraźnie silniejszy w obszarze wymiany pozaszkolnej (odpowiednio 12,8% i 9,9%) niż w obszarze wymiany szkolnej (1,4% i 6,2%).

Powodem tego stanu rzeczy jest wyraźny spadek środków dostępnych na dotacje na początku roku 2009 (zob. również rozdziały 11–12). Nowe obliczenie wkładu rządu polskiego oznaczało uszczuplenie budżetu wspierania o 3,4 mln PLN. Ponadto – zgodnie z rekomendacją biegłej rewidentki – o 249 000 EUR więcej (32,4%) i o 1 688 000 PLN (+46,2%) zarezerwowano na zobowiązania z tytułu realizacji wstępnych decyzji finansowych i rozliczeń z roku poprzedniego, toteż z początkiem roku 2009 w budżecie wspierania było wyraźnie mniej środków do dyspozycji niż rok wcześniej. Spadek ten został w dużej mierze wyrównany w ciągu pierwszego półrocza, jednak dla wielu organizatorów spotkań oznaczało to zbyt dużą niepewność finansową lub też nie mogły tak długo czekać.

Pozostałe powody spadku wymiany pozaszkolnej w 2009 r. są wielorakie. Do najważniejszych należy wyraźnie mniejsza liczba wniosków do PNWM o dofinansowanie projektu „Spotkanie” realizowanego na granicy polsko-niemieckiej. „Spotkanie” adresowane do dzieci w wieku szkoły podstawowej jest obecnie finansowane przede wszystkim ze środków UE i Brandenburgii. Natomiast w latach poprzednich PNWM wspierała do 50 spotkań tego projektu trwających 1–4 dni, w których uczestniczyło dużo ponad 1 000 dzieci.

Kolejny wyraźny spadek odnotowujemy od kilku lat w wymianie harcerzy. Od 2005 r. liczba wniosków składanych przez cztery niemieckie harcerskie jednostki centralne spadła z 46 do 15, a wniosków pięciu polskich harcerskich jednostek centralnych z 86 na 23. Nawet jeśli często te liczby trzeba podzielić przez dwa, gdyż harcerze przeważnie współpracują tylko z innymi harcerzami, strata od 2005 r. wynosi co najmniej 50 wniosków, czyli ok. 40%.

Uwagę zwraca niemal niezmienna liczba projektów odwołanych w pozaszkolnej wymianie młodzieży i podwojenie odwołań w wymianie szkolnej. Równocześnie o połowę spadła ogólna liczba wniosków wycofanych, z których tylko 11 a nie 89 jak rok wcześniej przypada na wymianę szkolną.

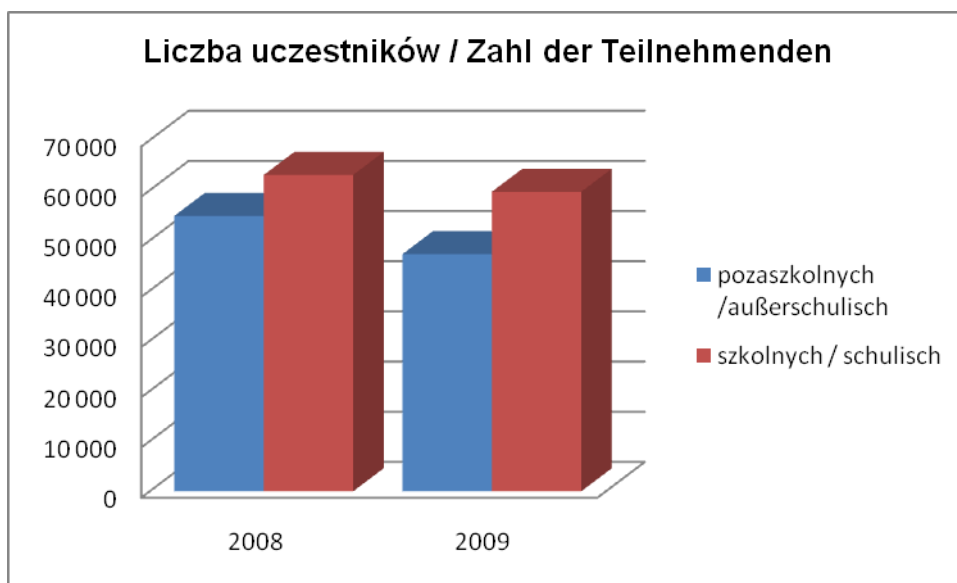
Te liczby można wyjaśnić zmianą oprogramowania i dokładniejszym rozróżnianiem odwołania i wycofania. Jeśli potraktujemy obie te kategorie łącznie spadek rok do roku z 575 na 508 będzie odpowiadał ogólnemu trendowi, nawet jeśli w obszarze wymiany szkolnej w 2009 roku liczba odwołań i wycofań łącznie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 9 do 183.

2. Uczestnicy w liczbach

Uczestnicy projektów wymiany / Teilnehmende an Austauschprojekten		2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	z Polski / aus Polen	25 752	22 508
	z Niemiec / aus Deutschland	26 685	22 237
	z innego kraju / aus dem Drittland	2 465	2 519
	łącznie / gesamt	54 902	47 264
wymiana szkolna / schulischer Austausch	z Polski / aus Polen	31 254	29 342
	z Niemiec / aus Deutschland	31 342	29 933
	z innego kraju / aus dem Drittland	467	433
	łącznie / gesamt	63 063	59 708
łącznie / gesamt		117 965	106 972

Powyższa tabela obejmuje wszystkich uczestników dofinansowanych projektów zgłoszonych do PNWM i odpowiada tabeli dofinansowanych projektów.

Faktyczna liczba uczestników jest często wyższa niż ta wykazywana w rozliczeniu i rejestrowana przez PNWM. Z reguły podmioty w rozliczeniu nie przekraczają liczby uczestników, dla jakiej została wydana wstępna decyzja o dofinansowaniu. Dodatkowi uczestnicy projektu są ujmowani w statystykach tylko wówczas jeśli zostali wpisani na składaną z rozliczeniem listę uczestników.

Spadek liczby uczestników jest nieco wyższy niż spadek liczby projektów. A zatem dofinansowane projekty miały średnio mniej uczestników.

Również w tym wypadku trend w wymianie pozaszkolnej (-13,9%) wyraźnie odbiega od zmian w wymianie szkolnej (-5,3%).

W obszarze szkolnej wymiany młodzieży można zakładać, że uczestniczące w niej klasy czy też grupy uczniów przez lata skupiają podobną liczbę uczestników. Wielkość grupy ulega jedynie wahaniom demograficznym wynikającym z wielkości danego rocznika. Natomiast w wymianie pozaszkolnej spadek liczby projektów – czy to z braku zainteresowanych, czy to z braku pieniędzy – odzwierciedla się również w wielkości grupy. Innymi słowy, klasa szkolna decyduje się na wymianę jako całość, natomiast pozaszkolne spotkanie młodzieży ma miejsce również wówczas, kiedy zgłosi się na nie mniej chętnych niż oczekiwano.

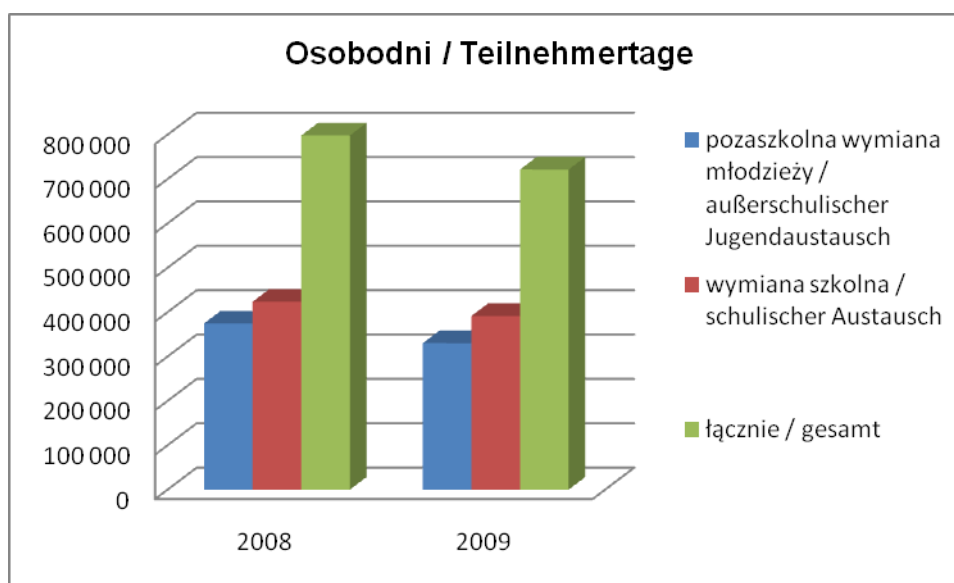
3. Liczba osobodni

Osobodni / Teilnehmertage	2008	2009
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	374 606	330 081
wymiana szkolna / schulischer Austausch	423 559	391 386
łącznie / gesamt	798 165	721 467

Liczba osobodni jest iloczynem liczby uczestników i zsumowanych dni projektów. Wynik tego działania – w odróżnieniu do przedstawienia oddzielnie liczby projektów i uczestników – daje dokładniejszy obraz ilości opracowywanych wniosków.

Dotacje do kosztów programu, czyli największa część budżetu wspierania PNWM, obliczane są również przez pomnożenie liczby osobodni i właściwej stawki zryczałtowanej.

Przykład liczbowy: jeżeli założymy, że uczestnicy projektów wymiany szkolnej zakwaterowani byłiby wyłącznie w rodzinach i podczas żadnego spotkania nie korzystano by z zakwaterowania w schronisku młodzieżowym ani w placówce kształceniowej, a także założymy, że wszyscy uczestnicy pozaszkolnej wymiany młodzieży zakwaterowani byłiby tylko w schroniskach młodzieżowych, wówczas w roku 2009 – obliczając dotacje zgodnie z Wytocznymi wspierania PNWM wg maksymalnych stawek zryczałtowanych – budżet wspierania powinien wynosić 5,3 mln EUR i 17,7 mln PLN. W rzeczywistości budżet wspierania kształtował się następująco: 4,4 mln EUR i 16,7 mln PLN. W przykładzie tym nie uwzględniono dotacji do pośrednika językowego, kosztów podróży, ani też dotacji do seminarium przygotowawczego i podsumowującego czy też na drobne projekty „4 x 3 prosta sprawa!” Jeśli się przy tym zauważy, że stawki zryczałtowane wynoszące przykładowo 18 euro i 60 złotych dla projektów w schroniskach młodzieżowych, hotelach i na polach namiotowych są dalece niewystarczające do pokrycia rzeczywistych kosztów, zapotrzebowanie na środki stanie jeszcze wyraźniej widoczne.

Również spadek liczby osobodni o 9,6% był procentowo nieco większy niż spadek liczby projektów. Różnica pomiędzy wymianą pozaszkolną, a szkolną (odpowiednio 11,9% i 7,6%) jest jednak mniejsza niż w przypadku projektów i uczestników. Wynika to z faktu, że w obszarze wymiany pozaszkolnej w stosunku do roku poprzedniego zwiększył się udział projektów o dłuższym czasie trwania.

Kolejnym powodem silniejszego spadku liczby osobodni w porównaniu z liczbą projektów są dotacje w ramach projektu modelowego „4 x 3 prosta sprawa!”. Te drobne projekty dotyczą z reguły produktów wymiany młodzieży takich jak publikacje lub spektakle, które nie są rozliczane wg liczby uczestników, czy też szereg jednodniowych imprez w obszarze przygranicznym, które są dofinansowywane w uproszony sposób jako projekty „4 x 3 prosta sprawa!”, a zatem bez list uczestników.

4. Czas trwania projektów

Czas trwania projektu (dni) / Projektdauer (Tage)*		1 - 3	4 - 7	8 - 14	15 - 28
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	2008	177	580	483	109
	2009	117	568	421	98
wymiana szkolna / schulischer Austausch	2008	131	809	677	10
	2009	157	710	657	3

* bez publikacji, projektów „4 x 3 prosta sprawa” i projektów trwających ponad 28 dni

Dla celów powyższego zestawienia pierwszy i ostatni dzień projektu został potraktowany jako jeden dzień programowy. W procedurze przyznawania dotacji nie uwzględnia się dni projektu, w których nie odbywają się wspólne zajęcia, a jedynie powitanie lub pożegnanie.

Projekty trwające 1–3 dni są z reguły spotkaniami w regionie przygranicznym, których nie obowiązuje wymóg programu trwającego co najmniej 4 dni. Drobną część stanowią programy specjalistyczne, które też nie muszą trwać pełnych 4 dni.

Statystyka wyraźnie pokazuje odmienne trendy w wymianie szkolnej i pozaszkolnej. W szkolnej wymianie młodzieży jest coraz więcej projektów trwających 1–3 dni przy równoczesnym silnym spadku projektów 4–7 dniowych. Tym samym skraca się średni czas trwania projektów w szkolnej wymianie młodzieży.

Natomiast w pozaszkolnej wymianie młodzieży spadek krótkich projektów, trwających 1–3 dni, o 33,9% był wyraźnie większy niż w przypadku projektów dłuższych, trwających 8 i więcej dni. Liczba najczęściej organizowanych projektów, trwających 4–7 dni, niemal się nie zmieniła. Ta sytuacja spowodowała wydłużenie średniego czasu trwania projektu w pozaszkolnej wymianie młodzieży.

Ponadprzeciętny spadek liczby projektów 1–3 dniowych w pozaszkolnej wymianie młodzieży, czyli przede wszystkim projektów w regionie przygranicznym, nie oznacza, że te projekty w roku 2009 nie były już w ogóle organizowane. Należy raczej przyjąć, że zostały one sfinansowane np. przez euroregiony ze środków UE, tak jak już wspomniany projekt „Spotkanie”.

Kolejną przyczyną wyraźnego spadku projektów trwających 1–3 dni jest zwiększone finansowanie drobnych projektów w trybie projektu modelowego „4 x 3 prosta sprawa!”. Celem tego projektu modelowego było uproszczenie trybu wnioskowania o dofinansowanie krótkich programów i cyklicznych imprez popołudniowych lub jednodniowych w regionie przygranicznym. Zamiast składać osobny wniosek na każde spotkanie, można obecnie wnioskować i rozliczać się raz w sposób uproszczony i ryczałtowy.

5. Liczba projektów wg krajów związkowych i województw

Statystyka zbiorcza - projekty w Niemczech 2009 Sammelstatistik - Projekte in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Badenia-Württemberg	99	7,1%	3 887	7,4%	1 931	1 897	59
Bayern	73	5,2%	2 695	5,1%	1 273	1 407	15
Berlin	67	4,8%	2 403	4,6%	1 114	1 165	124
Brandenburg	220	15,7%	10 253	19,5%	5 086	5 005	162
Bremen	5	0,4%	192	0,4%	87	105	0
Hamburg	7	0,5%	138	0,3%	49	79	10
Hessen	65	4,6%	2 457	4,7%	1 283	1 174	0
Mecklenburg-Vorpommern	127	9,1%	3 485	6,6%	1 635	1 792	58
Niedersachsen	207	14,8%	7 987	15,2%	3 972	3 913	102
Nordrhein-Westfalen	234	16,7%	8 298	15,8%	4 061	4 105	132
Rheinland-Pfalz	67	4,8%	2 696	5,1%	1 346	1 291	59
Saarland	16	1,1%	712	1,4%	313	356	43
Sachsen	114	8,1%	3 496	6,7%	1 622	1 518	356
Sachsen-Anhalt	20	1,4%	845	1,6%	416	417	12
Schleswig-Holstein	42	3,0%	1 479	2,8%	750	704	25
Thüringen	38	2,7%	1 446	2,8%	704	675	67
	1 401	100,0%	52 469	100,0%	25 642	25 603	1 224

Statystyka zbiorcza - projekty w Niemczech 2008 Sammelstatistik - Projekte in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Baden-Württemberg	116	7,6%	4 693	7,9%	2 327	2 302	64
Bayern	84	5,5%	3 335	5,6%	1 630	1 705	0
Berlin	68	4,5%	2 216	3,7%	1 034	1 030	152
Brandenburg	266	17,5%	12 199	20,5%	6 220	5 807	172
Bremen	4	0,3%	167	0,3%	81	86	0
Hamburg	7	0,5%	328	0,6%	157	171	0
Hessen	64	4,2%	2 685	4,5%	1 390	1 272	23
Mecklenburg- Vorpommern	118	7,7%	4 840	8,1%	2 401	2 326	113
Niedersachsen	225	14,8%	8 793	14,8%	4 380	4 288	125
Nordrhein-Westfalen	239	15,7%	8 726	14,7%	4 329	4 248	149
Rheinland-Pfalz	71	4,7%	2 455	4,1%	1 223	1 221	11
Saarland	12	0,8%	530	0,9%	230	287	13
Sachsen	134	8,8%	4 347	7,3%	1 909	1 908	530
Sachsen-Anhalt	27	1,8%	1 005	1,7%	473	481	51
Schleswig-Holstein	55	3,6%	1 899	3,2%	978	913	8
Thüringen	33	2,2%	1 180	2,0%	548	580	52
	1 523	100,0%	59 398	100,0%	29 310	28 625	1 463

Statystyka zbiorcza - projekty w Posce 2009
Sammelstatistik - Projekte in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	228	16,2%	8 506	15,6%	4 079	4 084	343
Kujawsko-Pomorskie	35	2,5%	1 082	2,0%	503	543	36
Lubelskie	51	3,6%	2 072	3,8%	988	876	208
Lubuskie	125	8,9%	5 423	9,9%	2 616	2 745	62
Łódzkie	23	1,6%	935	1,7%	437	485	13
Małopolskie	212	15,1%	7 056	12,9%	4 333	2 582	141
Mazowieckie	79	5,6%	3 295	6,0%	1 518	1 676	101
Opolskie	50	3,6%	1 895	3,5%	873	960	62
Podkarpackie	19	1,4%	713	1,3%	347	366	0
Podlaskie	10	0,7%	393	0,7%	169	211	13
Pomorskie	67	4,8%	2 438	4,5%	1 224	1 200	14
Śląskie	102	7,2%	3 698	6,8%	1 755	1 853	90
Świętokrzyskie	12	0,9%	416	0,8%	206	210	0
Warmińsko-Mazurskie	93	6,6%	3 568	6,5%	1 651	1 688	229
Wielkopolskie	139	9,9%	5 454	10,0%	2 575	2 737	142
Zachodniopomorskie	162	11,5%	7 559	13,9%	3 254	4 031	274
	1 407	100,0%	54 503	100,0%	26 528	26 247	1 728

Statystyka zbiorcza - projekty w Posce 2008
Sammelstatistik - Projekte in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	261	17,1%	9 377	16,0%	4 377	4 673	327
Kujawsko-Pomorskie	44	2,9%	1 326	2,3%	632	656	38
Lubelskie	57	3,7%	2 161	3,7%	970	1 026	165
Lubuskie	141	9,2%	6 321	10,8%	2 944	3 323	54
Łódzkie	31	2,0%	1 210	2,1%	569	606	35
Małopolskie	221	14,5%	7 751	13,2%	4 939	2 724	88
Mazowieckie	84	5,5%	3 241	5,5%	1 510	1 613	118
Opolskie	52	3,4%	2 189	3,7%	1 026	1 113	50
Podkarpackie	22	1,4%	782	1,3%	368	414	0
Podlaskie	9	0,6%	249	0,4%	110	125	14
Pomorskie	82	5,4%	3 152	5,4%	1 469	1 605	78
Śląskie	105	6,9%	4 096	7,0%	1 937	2 090	69
Świętokrzyskie	10	0,7%	403	0,7%	198	205	0
Warmińsko-Mazurskie	81	5,3%	3 447	5,9%	1 610	1 663	174
Wielkopolskie	167	11,0%	6 456	11,0%	3 013	3 289	154
Zachodniopomorskie	158	10,4%	6 406	10,9%	3 045	3 256	105
	1 525	100,0%	58 567	100,0%	28 717	28 381	1 469

Aktualne trendy w krajach związkowych są mocno zróżnicowane nie tylko pomiędzy wymianą szkolną i pozaszkolną, ale również pomiędzy poszczególnymi krajami związkowymi.

Wzrost łączny zaobserwowano w Bremie, Hesji, Meklemburgii-Pomorzu Przednim, Kraju Saary i Turyngii. Jednak w obszarze pozaszkolnej wymiany młodzieży w Bremie i Hesji projektów było mniej. Natomiast w wymianie szkolnej na plusie były dodatkowo Nadrenia-Westfalia i Saksonia. Ponadprzeciętny minus odnotowały Badenia-Wirtembergia, Bawaria, Saksonia, Saksonia-Anhalt i Szlezwik-Holsztyn oraz przypadek szczególny Brandenburgii z już wspomnianym projektem „Spotkanie”.

Ponadprzeciętny (każdorazowo o ponad 20%) spadek wymiany pozaszkolnej młodzieży odnotowano w Badenii-Wirtembergii, Hesji, Saksonii-Anhalt i Saksonii. W obszarze wymiany szkolnej ponad 10-procentowy spadek miał miejsce w Badenii-Wirtembergii, Bawarii, Brandenburgii, Hamburgu, Dolnej Saksonii i Szlezwiku-Holsztynie. Natomiast w Saksonii-Anhalcie wyniósł on 30%.

Różnice w liczbie wniosków w rozbiciu na polskie województwa są jeszcze większe niż pomiędzy niemieckimi krajami związkowymi, zarówno pomiędzy obszarem szkolnym i pozaszkolnym, jak też pomiędzy poszczególnymi województwami. Żadne z województw nie odnotowało ponadprzeciętnego spadku ani w wymianie szkolnej, ani pozaszkolnej, tylko Warmińsko-Mazurskie zyskało w obu tych obszarach wspierania.

Łącznie województwa Warmińsko-Mazurskie, Podlaskie, Świętokrzyskie odnotowały wzrost o 10-20% a Zachodniopomorskie o 2,5%. Natomiast Kujawsko-Pomorskie i Łódzkie straciły ponadprzeciętnie o ponad 20%.

W obszarze pozaszkolnym wymiana, startując często z niskiego poziomu, wzrosła o 75% w Podkarpackim i o do 10% w Lubelskim, Warmińsko-Mazurskim, Małopolskim i Mazowieckim. Ponadprzeciętny spadek liczby wniosków o 26–61% miał miejsce w Łódzkim, Opolskim i Lubuskim. Dobre wyniki Podkarpacia są rezultatem nowego partnerstwa regionalnego z Krajem Saary i szczególnego zaangażowania Spohns Haus – Szkolnego Ośrodka Ekologicznego (Spohns Haus – Ökologisches Schullandheim Gersheim), placówki kształceniowej, która od 2009 r. nawet zatrudnia pedagoga z Podkarpacia.

Projekty szkolne wzrosły ponadprzeciętnie (o 16,7–33,3%) w trzech województwach, z których wcześniej napływało niewiele wniosków: w Świętokrzyskim, Warmińsko-Mazurskim i Podlaskim. Ponadto liczba wniosków zwiększyła się o do 11,8% w Lubuskim, Opolskim i Zachodniopomorskim. Znaczące spadki o 22–33% miały miejsce w Kujawsko-Pomorskim, Lubelskim, Podkarpackim i Pomorskim.

Wymiana pozaszkolna w Niemczech 2009
Außerschulischer Austausch - Projekte in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Baden-Württemberg	22	3,4%	856	3,6%	426	411	19
Bayern	21	3,2%	845	3,5%	379	451	15
Berlin	48	7,4%	1 639	6,9%	763	760	116
Brandenburg	163	25,0%	7 666	32,2%	3 792	3 729	145
Bremen	0	0,0%	0	0,0%	0	0	0
Hamburg	3	0,5%	36	0,2%	13	13	10
Hessen	16	2,5%	586	2,5%	305	281	0
Mecklenburg- Vorpommern	91	14,0%	1 999	8,4%	922	1 019	58
Niedersachsen	62	9,5%	2 603	10,9%	1 247	1 268	88
Nordrhein-Westfalen	73	11,2%	2 498	10,5%	1 171	1 243	84
Rheinland-Pfalz	13	2,0%	663	2,8%	304	306	53
Saarland	6	0,9%	316	1,3%	122	162	32
Sachsen	84	12,9%	2 257	9,5%	972	929	356
Sachsen-Anhalt	13	2,0%	571	2,4%	270	289	12
Schleswig-Holstein	8	1,2%	278	1,2%	138	140	0
Thüringen	29	4,4%	1 028	4,3%	501	460	67
	652	100,0%	23 841	100,0%	11 325	11 461	1 055

Wymiana pozaszkolna w Niemczech 2008
Außerschulischer Austausch - Projekte in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Baden-Württemberg	28	3,8%	1 207	4,1%	609	569	29
Bayern	26	3,5%	1 141	3,8%	537	604	0
Berlin	48	6,4%	1 381	4,6%	638	623	120
Brandenburg	201	26,9%	9 344	31,4%	4 840	4 423	81
Bremen	2	0,3%	56	0,2%	31	25	0
Hamburg	2	0,3%	156	0,5%	81	75	0
Hessen	22	2,9%	1 079	3,6%	580	499	0
Mecklenburg-Vorpommern	88	11,8%	3 663	12,3%	1 781	1 777	105
Niedersachsen	63	8,4%	2 816	9,5%	1 362	1 329	125
Nordrhein-Westfalen	85	11,4%	2 978	10,0%	1 451	1 434	93
Rheinland-Pfalz	13	1,7%	540	1,8%	251	278	11
Saarland	5	0,7%	208	0,7%	74	121	13
Sachsen	108	14,5%	3 314	11,1%	1 399	1 385	530
Sachsen-Anhalt	17	2,3%	575	1,9%	263	275	37
Schleswig-Holstein	14	1,9%	470	1,6%	238	232	0
Thüringen	24	3,2%	816	2,7%	374	390	52
	746	100,0%	29 744	100,0%	14 509	14 039	1 196

Wymiana pozaszkolna w Polsce 2009
Außerschulischer Austausch - Projekte in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	104	16,9%	3 505	15,0%	1 570	1 643	292
Kujawsko-Pomorskie	10	1,6%	294	1,3%	120	138	36
Lubelskie	33	5,4%	1 063	4,5%	408	447	208
Lubuskie	57	9,3%	2 478	10,6%	1 201	1 251	26
Łódzkie	5	0,8%	211	0,9%	86	112	13
Małopolskie	99	16,1%	3 145	13,4%	1 954	1 065	126
Mazowieckie	28	4,6%	1 226	5,2%	500	630	96
Opolskie	12	2,0%	446	1,9%	198	216	32
Podkarpackie	7	1,1%	253	1,1%	136	117	0
Podlaskie	3	0,5%	134	0,6%	50	71	13
Pomorskie	32	5,2%	992	4,2%	491	487	14
Śląskie	35	5,7%	1 366	5,8%	648	643	75
Świętokrzyskie	4	0,7%	138	0,6%	67	71	0
Warmińsko-Mazurskie	43	7,0%	1 661	7,1%	712	729	220
Wielkopolskie	64	10,4%	2 497	10,7%	1 173	1 215	109
Zachodniopomorskie	79	12,8%	4 014	17,1%	1 598	2 212	204
	615	100,0%	23 423	100,0%	10 912	11 047	1 464

Wymiana pozaszkolna w Polsce 2008
Außerschulischer Austausch - Projekte in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	112	17,0%	3 535	14,1%	1 629	1 624	282
Kujawsko-Pomorskie	10	1,5%	277	1,1%	122	131	24
Lubelskie	30	4,5%	1 058	4,2%	474	433	151
Lubuskie	77	11,7%	3 562	14,2%	1 633	1 909	20
Łódzkie	13	2,0%	526	2,1%	241	250	35
Małopolskie	95	14,4%	3 246	12,9%	2 242	927	77
Mazowieckie	27	4,1%	973	3,9%	401	465	107
Opolskie	18	2,7%	854	3,4%	368	436	50
Podkarpackie	4	0,6%	160	0,6%	73	87	0
Podlaskie	3	0,5%	83	0,3%	36	33	14
Pomorskie	37	5,6%	1 207	4,8%	545	584	78
Śląskie	35	5,3%	1 485	5,9%	669	759	57
Świętokrzyskie	4	0,6%	177	0,7%	89	88	0
Warmińsko-Mazurskie	40	6,1%	1 714	6,8%	777	794	143
Wielkopolskie	75	11,4%	2 933	11,7%	1 313	1 494	126
Zachodniopomorskie	80	12,1%	3 368	13,4%	1 564	1 699	105
	660	100,0%	25 158	100,0%	12 176	11 713	1 269

Wymiana szkolna w Niemczech 2009
Schulischer Austausch - Projekte in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Baden-Württemberg	77	10,3%	3 031	10,6%	1 505	1 486	40
Bayern	52	6,9%	1 850	6,5%	894	956	0
Berlin	19	2,5%	764	2,7%	351	405	8
Brandenburg	57	7,6%	2 587	9,0%	1 294	1 276	17
Bremen	5	0,7%	192	0,7%	87	105	0
Hamburg	4	0,5%	102	0,4%	36	66	0
Hessen	49	6,5%	1 871	6,5%	978	893	0
Mecklenburg-Vorpommern	36	4,8%	1 486	5,2%	713	773	0
Niedersachsen	145	19,4%	5 384	18,8%	2 725	2 645	14
Nordrhein-Westfalen	161	21,5%	5 800	20,3%	2 890	2 862	48
Rheinland-Pfalz	54	7,2%	2 033	7,1%	1 042	985	6
Saarland	10	1,3%	396	1,4%	191	194	11
Sachsen	30	4,0%	1 239	4,3%	650	589	0
Sachsen-Anhalt	7	0,9%	274	1,0%	146	128	0
Schleswig-Holstein	34	4,5%	1 201	4,2%	612	564	25
Thüringen	9	1,2%	418	1,5%	203	215	0
	749	100,0%	28 628	100,0%	14 317	14 142	169

Wymiana szkolna w Niemczech 2008
Schulischer Austausch - Projekte in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Baden-Württemberg	88	11,3%	3 486	11,8%	1 718	1 733	35
Bayern	58	7,5%	2 194	7,4%	1 093	1 101	0
Berlin	20	2,6%	835	2,8%	396	407	32
Brandenburg	65	8,4%	2 855	9,6%	1 380	1 384	91
Bremen	2	0,3%	111	0,4%	50	61	0
Hamburg	5	0,6%	172	0,6%	76	96	0
Hessen	42	5,4%	1 606	5,4%	810	773	23
Mecklenburg-Vorpommern	30	3,9%	1 177	4,0%	620	549	8
Niedersachsen	162	20,8%	5 977	20,2%	3 018	2 959	0
Nordrhein-Westfalen	154	19,8%	5 748	19,4%	2 878	2 814	56
Rheinland-Pfalz	58	7,5%	1 915	6,5%	972	943	0
Saarland	7	0,9%	322	1,1%	156	166	0
Sachsen	26	3,3%	1 033	3,5%	510	523	0
Sachsen-Anhalt	10	1,3%	430	1,5%	210	206	14
Schleswig-Holstein	41	5,3%	1 429	4,8%	740	681	8
Thüringen	9	1,2%	364	1,2%	174	190	0
	777	100,0%	29 654	100,0%	14 801	14 586	267

Wymiana szkolna w Polsce 2009
Schulischer Austausch - Projekte in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	124	15,7%	5 001	16,1%	2 509	2 441	51
Kujawsko-Pomorskie	25	3,2%	788	2,5%	383	405	0
Lubelskie	18	2,3%	1 009	3,2%	580	429	0
Lubuskie	68	8,6%	2 945	9,5%	1 415	1 494	36
Łódzkie	18	2,3%	724	2,3%	351	373	0
Małopolskie	113	14,3%	3 911	12,6%	2 379	1 517	15
Mazowieckie	51	6,4%	2 069	6,7%	1 018	1 046	5
Opolskie	38	4,8%	1 449	4,7%	675	744	30
Podkarpackie	12	1,5%	460	1,5%	211	249	0
Podlaskie	7	0,9%	259	0,8%	119	140	0
Pomorskie	35	4,4%	1 446	4,7%	733	713	0
Śląskie	67	8,5%	2 332	7,5%	1 107	1 210	15
Świętokrzyskie	8	1,0%	278	0,9%	139	139	0
Warmińsko-Mazurskie	50	6,3%	1 907	6,1%	939	959	9
Wielkopolskie	75	9,5%	2 957	9,5%	1 402	1 522	33
Zachodniopomorskie	83	10,5%	3 545	11,4%	1 656	1 819	70
	792	100,0%	31 080	100,0%	15 616	15 200	264

Wymiana szkolna w Polsce 2008
Schulischer Austausch - Projekte in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	149	17,2%	5 842	17,5%	2 748	3 049	45
Kujawsko-Pomorskie	34	3,9%	1 049	3,1%	510	525	14
Lubelskie	27	3,1%	1 103	3,3%	496	593	14
Lubuskie	64	7,4%	2 759	8,3%	1 311	1 414	34
Łódzkie	18	2,1%	684	2,0%	328	356	0
Małopolskie	126	14,6%	4 505	13,5%	2 697	1 797	11
Mazowieckie	57	6,6%	2 268	6,8%	1 109	1 148	11
Opolskie	34	3,9%	1 335	4,0%	658	677	0
Podkarpackie	18	2,1%	622	1,9%	295	327	0
Podlaskie	6	0,7%	166	0,5%	74	92	0
Pomorskie	45	5,2%	1 945	5,8%	924	1 021	0
Śląskie	70	8,1%	2 611	7,8%	1 268	1 331	12
Świętokrzyskie	6	0,7%	226	0,7%	109	117	0
Warmińsko-Mazurskie	41	4,7%	1 733	5,2%	833	869	31
Wielkopolskie	92	10,6%	3 523	10,5%	1 700	1 795	28
Zachodniopomorskie	78	9,0%	3 038	9,1%	1 481	1 557	0
	865	100,0%	33 409	100,0%	16 541	16 668	200

Liczba mieszkańców / Bevölkerungsanzahl
Polska / Polen

38 167 329

województwo / Woiwodschaft		%	w tym młodzież w wieku 12-26 / davon Jugendliche im Alter 12-26	%
Dolnośląskie	2 541 832	6,66%	464 415	6,17%
Kujawsko-Pomorskie	1 189 731	3,12%	252 574	3,36%
Lubelskie	1 031 097	2,70%	202 605	2,69%
Lubuskie	1 693 198	4,44%	332 747	4,42%
Łódzkie	3 298 270	8,64%	680 787	9,05%
Małopolskie	1 010 047	2,65%	203 591	2,71%
Mazowieckie	2 876 627	7,54%	534 689	7,10%
Opolskie	3 408 281	8,93%	692 458	9,20%
Podkarpackie	2 101 732	5,51%	462 236	6,14%
Podlaskie	1 427 118	3,74%	308 313	4,10%
Pomorskie	5 222 167	13,68%	957 803	12,73%
Śląskie	2 069 083	5,42%	421 664	5,60%
Świętokrzyskie	1 270 120	3,33%	253 413	3,37%
Warmińsko-Mazurskie	4 640 725	12,16%	857 015	11,39%
Wielkopolskie	2 157 202	5,65%	452 282	6,01%
Zachodniopomorskie	2 230 099	5,84%	449 648	5,97%

Stan z dn. / Stand vom 22.06.2010

Źródło: <http://demografia.stat.gov.pl/BazaDemografia/Tables.aspx>

Liczba mieszkańców / Bevölkerungsanzahl
Niemcy / Deutschland

kraj związkowy / Bundesland		%	w tym młodzież w wieku 12-26 / davon Jugendliche im Alter 12-26	%
Baden-Württemberg	10 749 506	13,1%	1 872 291	13,8%
Bayern	12 519 728	15,3%	2 145 612	15,8%
Berlin	3 431 675	4,2%	557 285	4,1%
Brandenburg	2 522 493	3,1%	362 353	2,7%
Bremen	661 866	0,8%	113 236	0,8%
Hamburg	1 772 100	2,2%	288 723	2,1%
Hessen	6 064 953	7,4%	990 438	7,3%
Mecklenburg- Vorpommern	1 664 356	2,0%	251 223	1,8%
Niedersachsen	7 947 244	9,7%	1 346 781	9,9%
Nordrhein-Westfalen	17 933 064	21,9%	3 069 100	22,6%
Rheinland-Pfalz	4 028 351	4,9%	688 112	5,1%
Saarland	1 030 324	1,3%	167 742	1,2%
Sachsen	4 192 801	5,1%	605 082	4,4%
Sachsen-Anhalt	2 381 872	2,9%	344 160	2,5%
Schleswig-Holstein	2 834 260	3,5%	464 720	3,4%
Thüringen	2 267 763	2,8%	331 471	2,4%

Stan z dn. / Stand vom 19.11.2010

Źródło: Federalny Urząd Statystyczny

Statystyka zbiorcza - projekty i młodzież w Niemczech 2009
Sammelstatistik - Projekte und Jugendliche in Deutschland

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	w tym młodzież w wieku 10-24 / Jugendliche im Alter 12-26	%	współczynnik Durchschnitsfaktor
Baden-Württemberg	99	7,1%	3 887	7,4%	1 872 291	13,8%	0,5
Bayern	73	5,2%	2 695	5,1%	2 145 612	15,8%	0,3
Berlin	67	4,8%	2 403	4,6%	557 285	4,1%	1,2
Brandenburg	220	15,7%	10 253	19,5%	362 353	2,7%	5,8
Bremen	5	0,4%	192	0,4%	113 236	0,8%	0,5
Hamburg	7	0,5%	138	0,3%	288 723	2,1%	0,2
Hessen	65	4,6%	2 457	4,7%	990 438	7,3%	0,6
Mecklenburg-Vorpommern	127	9,1%	3 485	6,6%	251 223	1,8%	5,1
Niedersachsen	207	14,8%	7 987	15,2%	1 346 781	9,9%	1,5
Nordrhein-Westfalen	234	16,7%	8 298	15,8%	3 069 100	22,6%	0,7
Rheinland-Pfalz	67	4,8%	2 696	5,1%	688 112	5,1%	0,9
Saarland	16	1,1%	712	1,4%	167 742	1,2%	0,9
Sachsen	114	8,1%	3 496	6,7%	605 082	4,4%	1,8
Sachsen-Anhalt	20	1,4%	845	1,6%	344 160	2,5%	0,6
Schleswig-Holstein	42	3,0%	1 479	2,8%	464 720	3,4%	0,9
Thüringen	38	2,7%	1 446	2,8%	331 471	2,4%	1,1
	1 401	100,0%	52 469	100,0%	13 598 329	100,0%	1,0

Statystyka zbiorcza - projekty i młodzież w Polsce 2009
Sammelstatistik - Projekte und Jugendliche in Polen

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	w tym młodzież w wieku 10-24 / Jugendliche im Alter 12-26	%	współczynnik Durchschnitsfaktor
Dolnośląskie	228	16,2%	8 506	15,6%	464 415	6,2%	2,6
Kujawsko-Pomorskie	35	2,5%	1 082	2,0%	252 574	3,4%	0,7
Lubelskie	51	3,6%	2 072	3,8%	202 605	2,7%	1,3
Lubuskie	125	8,9%	5 423	9,9%	332 747	4,4%	2,0
Łódzkie	23	1,6%	935	1,7%	680 787	9,1%	0,2
Małopolskie	212	15,1%	7 056	12,9%	203 591	2,7%	5,6
Mazowieckie	79	5,6%	3 295	6,0%	534 689	7,1%	0,8
Opolskie	50	3,6%	1 895	3,5%	692 458	9,2%	0,4
Podkarpackie	19	1,4%	713	1,3%	462 236	6,1%	0,2
Podlaskie	10	0,7%	393	0,7%	308 313	4,1%	0,2
Pomorskie	67	4,8%	2 438	4,5%	957 803	12,7%	0,4
Śląskie	102	7,2%	3 698	6,8%	421 664	5,6%	1,3
Świętokrzyskie	12	0,9%	416	0,8%	253 413	3,4%	0,3
Warmińsko-Mazurskie	93	6,6%	3 568	6,5%	857 015	11,4%	0,6
Wielkopolskie	139	9,9%	5 454	10,0%	452 282	6,0%	1,7
Zachodniopomorskie	162	11,5%	7 559	13,9%	449 648	5,0%	1,9
	1 407	100,0%	54 503	100,0%	7 526 240	100,0%	1,0

W powyższych tabelach liczby i procenty statystyki zbiorczej PNWM zostały zestawione z liczbą i udziałem procentowym młodzieży spełniającej kryteria wspierania przez PNWM. Dane dotyczące polskiej młodzieży ze względu na dostępne źródła odnoszą się do przedziału wiekowego 10–24. Obejmują zatem grupę o 2 lata młodszą niż grupa wspierana przez PNWM, ale z taką samą liczbą roczników.

Współczynnik pokazuje, na ile w danym kraju związkowym bądź województwie realizowano projekty dofinansowane przez PNWM, mierząc udziałem procentowym młodzieży spełniającej kryteria wspierania przez PNWM. Współczynnik wyższy od 1 sytuuje dany region powyżej przeciętnej, a niższy – poniżej.

Przykładowo udział procentowy Dolnośląskiego w sumie projektów dofinansowanych przez PNWM jest 2,6 większy niż wynikałoby z liczby zamieszkującej to województwo młodzieży. Natomiast w Kujawsko-Pomorskim (współczynnik 0,7) odbywa się tylko 70% tych projektów, które należałoby zrealizować przy danej liczbie młodzieży spełniającej kryteria wspierania, by osiągnąć poziom średniej krajowej.

W Polsce oprócz Małopolski (15,1% wszystkich projektów i współczynnik 5,6) ponadprzeciętne wyniki osiągają tylko województwa z pogranicza polsko-niemieckiego oraz Śląskie i Lubelskie. To ostatnie zawdzięcza swój wynik placówkom kształceniowym zlokalizowanym w Lublinie oraz ożywionemu partnerstwu Lublin-Münster. Natomiast wyniki Małopolski obejmują ponad 100 podróży do miejsca pamięci Auschwitz w Oświęcimiu, bez których i udział procentowy i współczynnik byłyby co najmniej dwa razy niższe, ale nadal znacznie powyżej średniej.

Na końcu tabeli znajdują się województwa Łódzkie, Podkarpackie, Podlaskie i Świętokrzyskie, których współczynnik pozostaje na poziomie 0,2–0,3.

Również w Niemczech wyraźnie przodują graniczące z Polską kraje związkowe Brandenburgia i Meklemburgia-Pomorze Przednie mające udział na poziomie odpowiednio 15,7 i 9,1%, a współczynniki 5,8 i 5,1. Saksonia, trzeci kraj związkowy graniczący z Polską, mając 8,1% i współczynnik 1,8 również przekracza średnią, jednak pozostaje daleko w tyle za liderami. Godne odnotowania są wyniki Dolnej Saksonii, jedyne zachodniego kraju związkowego powyżej średniej (14,8% i współczynnik 1,5).

Niemiecką tabelę zamykają kraje związkowe Hamburg, Bawaria, Brema, Saksonia-Anhalt i Badenia-Wirtembergia, dla których współczynnik wynosi 0,2–0,5.

6. Projekty w regionie przygranicznym

Statystyka zbiorcza - projekty w Niemczech (pogranicze) 2009 Sammelstatistik - Projekte in Deutschland (grenznah)

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Berlin	67	4,8%	2 403	4,6%	1 114	1 165	124
Brandenburg	220	15,7%	10 253	19,5%	5 086	5 005	162
Mecklenburg-Vorpommern	127	9,1%	3 485	6,6%	1 635	1 792	58
Sachsen	114	8,1%	3 496	6,7%	1 622	1 518	356
	528	37,7%	19 637	37,4%	9 457	9 480	700

Statystyka zbiorcza - projekty w Polsce (pogranicze) 2009 Sammelstatistik - Projekte in Polen (grenznah)

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	228	16,2%	8 506	15,6%	4 079	4 084	343
Lubuskie	125	8,9%	5 423	9,9%	2 616	2 745	62
Zachodniopomorskie	162	11,5%	7 559	13,9%	3 254	4 031	274
	515	36,6%	21 488	39,4%	9 949	10 860	679

Wymiana pozaszkolna w Niemczech (pogranicze) 2009 Außerschulischer Austausch - Projekte in Deutschland (grenznah)

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Berlin	48	7,4%	763	3,2%	763	760	116
Brandenburg	163	25,0%	3 792	15,9%	3 792	3 729	145
Mecklenburg-Vorpommern	91	14,0%	922	3,9%	922	1 019	58
Sachsen	84	12,9%	2 257	9,5%	972	929	356
	386	59,2%	7 734	32,4%	6 449	6 437	675

Wymiana pozaszkolna w Polsce (pogranicze) 2009 Außerschulischer Austausch - Projekte in Polen (grenznah)

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	104	16,9%	3 505	15,0%	1 570	1 643	292
Lubuskie	57	9,3%	2 478	10,6%	1 201	1 251	26
Zachodniopomorskie	79	12,8%	4 014	17,1%	1 598	2 212	204
	240	39,0%	9 997	42,7%	4 369	5 106	522

Wymiana szkolna w Niemczech (pogranicze) 2009
Schulischer Austausch - Projekte in Deutschland (grenznah)

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Berlin	19	2,5%	764	2,7%	351	405	8
Brandenburg	57	7,6%	2 587	9,0%	1 294	1 276	17
Mecklenburg-Vorpommern	36	4,8%	1 486	5,2%	713	773	0
Sachsen	30	4,0%	1 239	4,3%	650	589	0
	142	19,0%	6 076	21,2%	3 008	3 043	25

Wymiana szkolna w Polsce (pogranicze) 2009
Schulischer Austausch - Projekte in Polen (grenznah)

Land / województwo	Projekte projekty	%	Teilnehmer Uczestnicy	%	Deutsche Niemcy	Polen Polacy	Drittland kraj trzeci
Dolnośląskie	124	15,7%	5 001	16,1%	2 509	2 441	51
Lubuskie	68	8,6%	2 945	9,5%	1 415	1 494	36
Zachodniopomorskie	83	10,5%	3 545	11,4%	1 656	1 819	70
	275	34,7%	11 491	37,0%	5 580	5 754	157

Osobne zestawienie dla pogranicza pomaga unaocznic szczególne znaczenie tego regionu w pozaszkolnej wymianie młodzieży w obu krajach i w szkolnej w Polsce.

Udział procentowy młodzieży spełniającej kryteria wspierania wynosi w niemieckich przygranicznych krajach związkowych 13%. Mimo to łącznie 37,3% projektów dofinansowywanych przez PNWM w Niemczech odbywa się w regionie przygranicznym. Wyrażna różnica pomiędzy wymianą szkolną i pozaszkolną wynika z dużej aktywności placówek kształceniowych nad Nysą Łużycką i wokół Berlina, które realizują projekty pozaszkolne, oraz ze zorientowania wielu szkół na języki zachodnie (angielski i francuski).

Udział procentowy młodzieży spełniającej kryteria wspierania wynosi w polskich województwach przygranicznych 15,6%. Łącznie 36,6% projektów dofinansowywanych przez PNWM w Polsce odbywa się w regionie przygranicznym. Różnica pomiędzy wymianą szkolną i pozaszkolną jest tutaj niewielka: 34,7 i 39,0%.

7. Beneficjenci czyli aktywne podmioty

Aktywne podmioty / aktive Träger*		2008	2009	
pozaszkolna wymiana młodzieży / außerschulischer Jugendaustausch	Polskie / polnische	685	591	
	niemieckie / deutsche	875	762	
	łącznie / gesamt	1 560	1 353	
wymiana szkolna / schulischer Austausch	Polskie / polnische	1 065	1 047	
	niemieckie / deutsche	1 128	1 114	
	łącznie / gesamt	2 193	2 161	
łącznie / gesamt		Polskie / polnische	1 750	1 638
łącznie / gesamt		niemieckie / deutsche	2 003	1 876
łącznie / gesamt			3 753	3 514

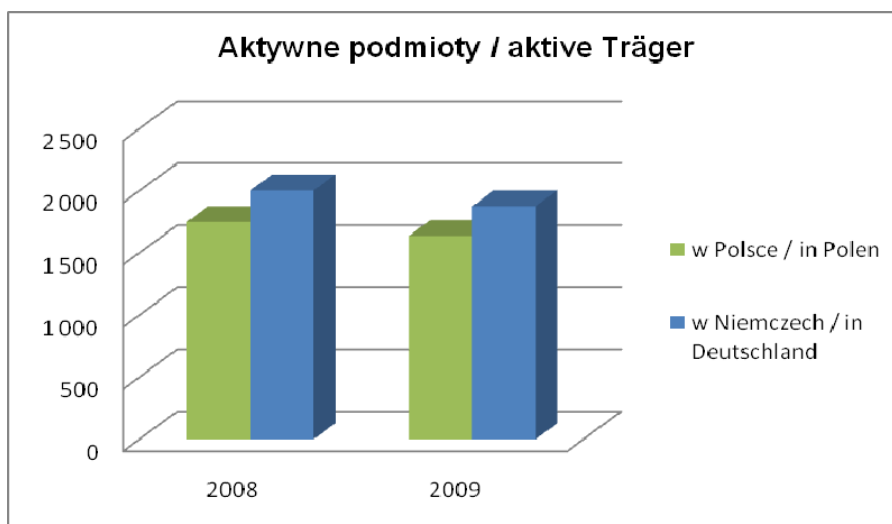
* uczestniczące w co najmniej jednym projekcie

Powyższa tabela obejmuje wszystkie podmioty, które otrzymały dotację na co najmniej jeden projekt.

O ile w obszarze szkolnej wymiany młodzieży liczba aktywnych podmiotów zmieniła się bardzo nieznacznie (-1,5%), o tyle w obszarze pozaszkolnym zarejestrowano 13,3% mniej aktywnych podmiotów.

W roku 2009 liczba czynnych partnerstw była podobna jak rok wcześniej, jednak projekty dofinansowywane ze środków PNWM spadły o 6,2%. Partnerstwa szkolne utrzymały się zatem na tym samym poziomie, jednak zrealizowały nieco mniej projektów niż rok wcześniej.

W obszarze wymiany pozaszkolnej liczba aktywnych podmiotów spadła o 13,3%, a dofinansowywanych projektów o 9,9%. Można więc wnioskować, że statystyczny podmiot, który w 2009 r. pozostał aktywny, zrealizował ze swoim partnerem nieco więcej projektów. Jest to znak żywotności wielu partnerstw, ale oznacza też zmniejszenie ich różnorodności w obszarze pozaszkolnej wymiany młodzieży.

Jeśli chodzi o zmianę liczby podmiotów polskich i niemieckich, różnice pomiędzy obydwoimi obszarami wspierania są minimalne. Nadal pozaszkolną wymianę młodzieży prowadzi wyraźnie więcej podmiotów niemieckich niż polskich (43,7 do 56,3%). Ta proporcja wyraźnie pokazuje znaczenie polskich placówek kształceniowych w wymianie młodzieży, gdyż organizują one nie tylko własne spotkania polsko-niemieckie, ale często przejmują organizację i wnioskowanie w imieniu polskich szkół czy grup młodzieży. Kolejnym wytłumaczeniem jest fakt, że w mniejszych ośrodkach w Polsce często gmina składa wniosek o dofinansowanie za stowarzyszenia z jej terenu.

8. Liczba projektów w miesiącach

Projekty w roku 2009 / Projekte im Jahr 2009	styczeń Januar	luty Februar	marzec März	kwiecień April	maj Mai	czerwiec Juni	lipiec Juli	sierpień August	wrzesień September	październik Oktober	listopad November	grudzień Dezember
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wymiana pozaszkolna / außerschulischer Austausch	36	35	55	102	147	131	239	176	117	136	61	32
	2,8%	2,8%	4,3%	8,1%	11,6%	10,3%	18,9%	13,9%	9,2%	10,7%	4,8%	2,5%
wymiana szkolna / Schulaustausch	24	34	194	157	314	236	15	15	352	133	43	24
	1,6%	2,2%	12,6%	10,2%	20,4%	15,3%	1,0%	1,0%	22,8%	8,6%	2,8%	1,6%
łącznie / gesamt	60	69	249	259	461	367	254	191	469	269	104	56

W powyższym zestawieniu projekty zostały przyporządkowane miesiącom na podstawie pierwszego dnia programu, niezależnie od tego, na który miesiąc przypadała większa ilość dni programowych. Liczba łączna jest mniejsza od liczby dofinansowanych projektów, ponieważ na przykład wnioski „4 x 3 prosta sprawa!” nie zostały przypisane do żadnego miesiąca.

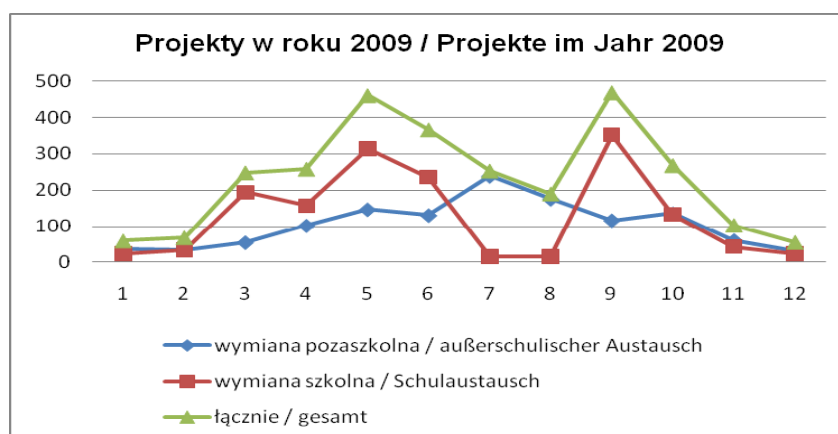
Rok szkolny wyznacza rytm życia większości młodzieży i rodzin i tym samym rozkład projektów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży w ciągu roku.

Szkolna wymiana młodzieży odbywa się niezmiennie przede wszystkim w maju i wrześniu; w obu tych miesiącach zrealizowano po ponad 20% ogólnej rocznej liczby projektów. Kolejne miesiące bardziej intensywnej wymiany to marzec, kwiecień i czerwiec na końcu roku szkolnego (każdorazowo ponad 10% projektów) oraz październik na początku nowego roku szkolnego (8,6%). W pozostałych miesiącach zorganizowano tylko 1,6–2,8% ogólnej rocznej liczby projektów.

Natomiast wymianę pozaszkolną realizuje się przede wszystkim w miesiącach wakacyjnych: lipcu (niemal 19%) i sierpniu (niemal 14%), oraz w innych cieplejszych miesiącach, w których są ferie lub święta (po ponad 10% ogólnej rocznej liczby projektów).

W perspektywie całego roku projekty pozaszkolnej wymiany młodzieży rozkładają się bardziej równomiernie na poszczególne miesiące (od 2,5% do 18,9%) niż projekty wymiany szkolnej (1,6% do 22,8%).

Taka sytuacja jest nie bez znaczenia dla ilości i przebiegu pracy w obu referatach wspierania PNWM.

9. Praktyki i hospitacje powyżej 28 dni

Praktyki i hospitacje powyżej 28 dni / Praktika und Hospitationen über 28 Tage		2008	2009
wymiana pozaszkolna / außerschulischer Austausch	w Polsce / in Polen	10	8
	w Niemczech / in Deutschland	35	46
	łącznie / gesamt	45	54
wymiana szkolna / Schulaustausch	w Polsce / in Polen	0	0
	w Niemczech / in Deutschland	2	1
	łącznie / gesamt	2	1

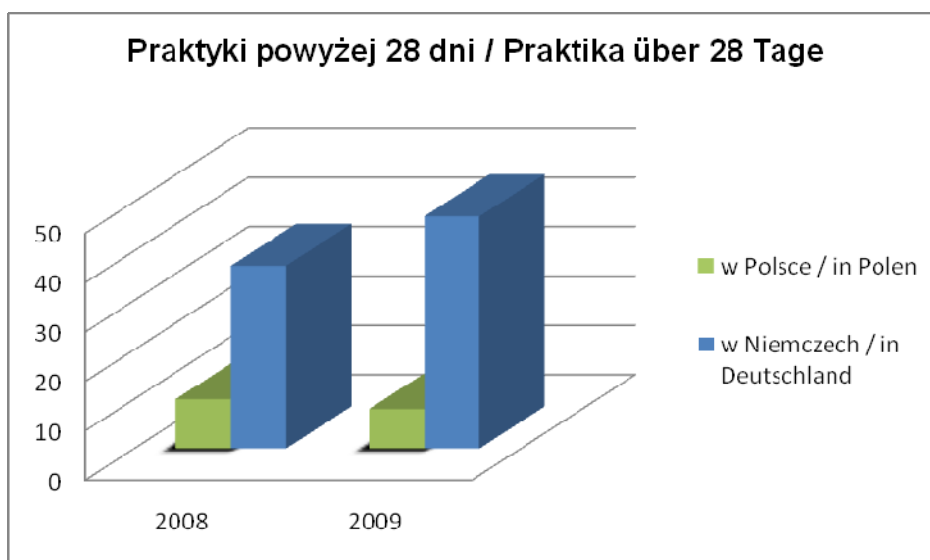
Wytyczne wspierania PNWM dopuszczają wspieranie spotkań trwających maksymalnie 28 dni. Dodatkowo istnieje możliwość dotowania praktyk i hospitacji, które mogą trwać nawet do 3 miesięcy. Za praktyki uważa się projekty dla jednej lub dwóch osób służące przygotowaniu zawodowemu lub nauce zawodu. Natomiast hospitacje to pobyty liderów wymiany u partnera w celu wzmocnienia partnerstwa.

Ze względów technicznych powyższa tabela nie uwzględnia praktyk i hospitacji krótszych niż 29 dni.

Tradycyjnie projekty tego typu nie występowały w obszarze szkolnej wymiany młodzieży. Ta sytuacja może ulec zmianie wraz z wprowadzeniem od 2011 roku indywidualnej wymiany uczniów.

W pozaszkolnej wymianie młodzieży liczba praktyk i hospitacji powyżej 28 dni wzrosła o 20% wbrew ogólnemu trendowi spadkowemu. W latach ubiegłych po systematycznej ewaluacji wymiany zawodowej PNWM z jednej strony ograniczyła dotacje do praktyk (już nie dofinansowuje się praktyk grupowych nie mających charakteru spotkania), a z drugiej starała się je promować poprzez ulotkę informacyjną i inne formy PR. Ta strategia zaowocowała w roku 2009.

Dodatkowo należy pamiętać o praktykach do 28 dni, których liczba również wzrosła.

10. Projekty trójstronne

Wymiana pozaszkolna / außerschulischer Austausch		2008	2009
Czechy	Tschechien	68	57
Ukraina	Ukraine	33	39
Francja	Frankreich	23	24
Rosja	Russland	13	17
Białoruś	Belarus	14	13
Litwa	Litauen	8	13
Węgry	Ungarn	4	5
Hiszpania	Spanien	5	3
Holandia	Niederlande	8	3
Rumunia	Rumänien	1	3
Izrael	Israel	7	2
Słowacja	Slowakei	5	2
Łotwa	Lettland	3	2
Inne	andere	23	14
suma	gesamt	215	197

Kolejne kraje partnerskie w trójstronnej pozaszkolnej wymianie młodzieży to Włochy, Szwecja, Peru, Wielka Brytania (po 2 programy) oraz Japonia, Luksemburg, Namibia, Austria, Serbia, RPA i Turcja (po 1)

Powyższa tabela obejmuje tylko projekty trójstronne dofinansowane przez PNWM. Oprócz nich realizowano również inne projekty trójstronne z udziałem młodych Polaków i Niemców, które uzyskały dotacje przede wszystkim z programu UE „Młodzież w działaniu”.

Również Francusko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (FNWM) dofinansowuje znaczącą liczbę projektów polsko-niemiecko-francuskiej wymiany młodzieży. FNWM w swoich statystykach uznaje spotkania przygotowawcze zespołu organizującego wymianę za samodzielne projekty. W PNWM są one częścią projektu głównego. Jeśli dodamy te dwie statystyki (w nawiasach: z przygotowaniem dofinansowanym przez FNWM), otrzymamy łącznie 67 (92) projekty szkolne i pozaszkolne, z tego 27 (37) w Niemczech, 25 (31) w Polsce i 15 (24) we Francji.

Liczba projektów trójstronnych zmniejszyła się analogicznie do liczby projektów pozaszkolnej wymiany młodzieży. Jednak liczba uczestników z krajów trzecich wzrosła wbrew temu trendowi z 2 465 do 2 519, co oznacza, że zrealizowane projekty objęły znacznie większą liczbę uczestników.

Zmniejszenie liczby projektów o 18 w porównaniu z rokiem poprzednim wynika niemal w całości z mniejszej wymiany z Czechami (-11) i Izraelem (-5), a więc z krajami, z którymi realizowano programy o tradycyjnie mniejszej liczbie uczestników (z powodu wyjątkowo niewielkich odległości na styku naszych trzech państw i związanych z tym licznymi projektami dla mniejszych grup uczestników oraz – przeciwnie – ze względu na szczególnie dalekie, a więc i drogie, podróże z Izraela). W obu przypadkach można zresztą sięgnąć po inne dotacje – z euroregionów lub Fundacji "Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość" – a zatem minus w statystyce PNWM nie oznacza wcale, że z tymi krajami rzeczywiście przeprowadzono mniej projektów trójstronnych.

Nie zmieniła się kolejność najczęstszych krajów trzecich, z którymi zorganizowano ponad 10 projektów dofinansowanych przez PNWM: Czechy, Ukraina, Francja, Rosja, Białoruś i od 2009 r. również Litwa. Obok Czech i Izraela znaczący spadek (z 8 do 3 projektów) odnotowała również trójstronna wymiana z Holandią.

Wymiana szkolna / schulischer Austausch		2008	2009
Ukraina	Ukraine	5	6
Francja	Frankreich	12	4
Czechy	Tschechien	2	3
Litwa	Litauen	4	2
Słowacja	Slowakei	0	2
Węgry	Ungarn	2	1
Włochy	Italien	1	1
Szwecja	Schweden	2	1
Inne	Andere	1	1
suma	gesamt	29	21

W szkolnej wymianie młodzieży projekty trójstronne organizuje się znacznie rzadziej. Nauczyciele odpowiedzialni za wymianę czują się mocno obciążeni już kontaktami z jedną szkołą partnerską, bo oznacza to dodatkowe obowiązki obok prowadzenia zajęć lekcyjnych. Tymczasem projekty trójstronne wymagają zdecydowanie więcej uzgodnień między partnerami a często jest też za mało terminów dogodnych dla szkół pracujących według trzech różnych kalendarzy.

Ponadto w przypadku projektów trój- i wielostronnych szkoły mają do dyspozycji program UE Comenius z finansowo znacznie bardziej interesującą ofertą dotacji. Sam Urząd ds. Pedagogicznych Wymiany (PAD) wykazuje za rok projektowy 2009/2010 aż 294 projekty Comenius, w których uczestniczyły szkoły polskie i niemieckie.

Zauważalny spadek z 29 do 21 projektów trójstronnych wynika w całości ze zmniejszenia liczby dofinansowywanych przez PNWM trójstronnych projektów z Francją. Jednak również w polsko-niemiecko-francuskiej szkolnej wymianie młodzieży projekty są w większej liczbie dofinansowywane przez Francusko-Niemiecką Współpracę Młodzieży.

11. Budżet wspierania

Poniższe statystyki pokazują środki budżetu wspierania PNWM w stosunku do liczby projektów i liczby osobodni. Należy przy tym zauważyć, że w obu walutach przyznawane jest dofinansowanie do kosztów podróży, które nie zostało tu wyodrębnione – tzn. jeżeli w roku 2007 średnia dotacja do projektu wynosiła 2 071 EUR, to oznacza to, że w kwocie tej zawarte jest dofinansowanie do kosztów programu oraz do kosztów podróży danego wnioskodawcy podczas rewizyty.

Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że kompetencje wspierania udziału uczniów niemieckich w polsko-niemieckich projektach wymiany pozostają w gestii niemieckich krajów związkowych, tj. PNWM nie może przyznać dotacji w EUR do kosztów podróży do Polski uczniom i nauczycielom niemieckim, jak również nie może dofinansować przypadających na nich kosztów programu realizowanego w Niemczech. Oznacza to, że szkoła niemiecka może wnioskować na projekt w Niemczech tylko o połowę sumy, jaka możliwa jest do wnioskowania w pozaszkolnej wymianie młodzieży.

Poza tym dotacje przyznawane w pozaszkolnej wymianie młodzieży są z reguły wyższe, co wynika z faktu, że projekty te odbywają się zazwyczaj przy zakwaterowaniu w schronisku młodzieżowym, hotelu lub placówce kształceniowej – w przypadku wymiany szkolnej uczniowie i nauczyciele mieszkają najczęściej u rodzin. Wysokość stawek zryczałtowanych PNWM w zależności od miejsca zakwaterowania kształtuje się w stosunku 2 do 3 (12 i 18 EUR oraz 40 i 60 PLN).

Z tych dwóch ww. powodów wyłania się współczynnik 1:3, mający zastosowanie przy podziale budżetu wspierania w EUR pomiędzy szkolną i pozaszkolną wymianę młodzieży. Ponieważ pierwszy z ww. powodów nie dotyczy dotacji do kosztów programu w Polsce, to różnica w podziale środków w PLN pomiędzy szkolną i pozaszkolną wymianę młodzieży jest mniejsza.

Dzięki możliwości późniejszych przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami budżetu wspierania, oba referaty wspierania tak nim wspólnie gospodarują, by w ciągu roku budżetowego można było reagować na rzeczywistą liczbę wpływających wniosków. Dopóki w jednym referacie są jeszcze wystarczające środki, drugi nie powinien umieszczać żadnych wniosków na liście oczekujących z powodu braku pieniędzy.

	2005	2006	2007	2008	2009
Außerschulischer Austausch / wymiana pozaszkolna					
EUR	2 836 337	2 647 702	2 622 867	2 898 520	2 878 954
PLN	8 988 076	8 316 587	9 486 145	10 676 893	7 702 794
Schulischer Austausch / wymiana szkolna					
EUR	734 203	716 745	683 089	752 813	743 424
PLN	6 559 812	5 868 434	6 670 477	7 488 642	5 368 545
festgelegte Mittel für Verpflichtungen aus dem Vorjahr / ustalone zobowiązania za rok poprzedni					
EUR	606 000	654 282	410 000	519 000	768 000
PLN	1 430 000	3 125 000	2 010 500	1 962 000	3 650 000
Summe / suma					
EUR	4 176 540	4 018 729	3 715 956	4 170 333	4 390 378
PLN	16 977 888	17 310 021	18 167 122	20 127 535	16 721 339

Veränderung in % / zmiany w %				
	2006	2007	2008	2009
Außerschulischer Austausch / wymiana pozaszkolna				
EUR	-7,1%	-0,9%	9,5%	-0,7%
PLN	-8,1%	12,3%	11,2%	-38,6%
Schulischer Austausch / wymiana szkolna				
EUR	-2,4%	-4,9%	9,3%	-1,3%
PLN	-11,8%	12,0%	10,9%	-39,5%
festgelegte Mittel für Verpflichtungen aus dem Vorjahr / ustalone zobowiązania za rok poprzedni				
EUR	7,4%	-59,6%	21,0%	32,4%
PLN	54,2%	-55,4%	-2,5%	46,2%
Summe / suma				
EUR	-3,9%	-8,1%	10,9%	5,0%
PLN	1,9%	4,7%	9,7%	-20,4%

W roku 2009 w budżecie wspierania było do dyspozycji o 3 404 196 PLN mniej niż rok wcześniej, a równocześnie o 220 405 EUR więcej. Licząc każdorazowo po kursie z 30 czerwca oznaczało to uszczuplenie budżetu o 19,9%. Nawet jeśli tę różnicę po części wyrównały zwroty z ubiegłego roku, jest ona procentowo nadal znacznie większa niż zmniejszenie liczby dofinansowanych projektów o „tylko” 7,9%.